

שיעורי השבוע בקול הלשון: עבודת ה' "בקש" #40218568 | מחשבה "גע" #40231456

נקודה מתוך הפרשה - בשלח

בפרשתן (שמות יז, ט) נאמר " וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם בְּעֵמְלֶק מִחֵר אֲנֹכִי נֹצֵב עַל רֹאשׁ הַגְּבָעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדֵי " ניכרת כאן בחינת העשן - בחר בחינת נפש, מחר בחינת זמן, ראש הגבעה בחינת מקום. (ואולי, אנכי נצב בחינת נפש) יואיל הרב להאיר את עינינו בפשרם של הדברים.

ביאור מורינו הרב שליט"א

ועיין של"ה (ויקרא, תורה אור מספר תורת כוהנים אות א).

ויש עש"ן דקדושה ועיקר גילוי בהר סיני, כמ"ש "והר סיני עשן כולו", ועמלק שמתנגד למתן תורה בהר סיני, שלכן רפו ידיהם מן התורה ברפידים מכוחו של עמלק, דבק בעש"ן דקלקול לעומת עש"ן דתיקון. והנה עש"ן דקלקול, עינינו כמ"ש במגלה עמוקות (בלק), וז"ל, בבלעם (כתיב) שני נערי עמו, ר"ת עש"ן, ר"ת שרף - עקרב - נחש, עכ"ל. שהם כל שורשי הרע כנודע. וכתב באפיקי ים (כ"ב בעד ע"א), וז"ל, מש"כ כאן, דחני להר סיני והדרי ליה עקרבי וכו', שהם הערב רב, שהיו עומדים מסביב (להר סיני) בצד הסתום של בת עיינא מרחוק, והם נחש שרף עקרב, והוא מש"כ וחר סיני עשן כולו. ועיין כתבי רמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסידים דף קנד' ודף ר').

ומאידך לבני ישראל האיר בהר סיני בחינת עש"ן, וביאר במגלה עמוקות (ויקרא האופן ס"ה), וז"ל, זכה משה (היפך בלעם) לש"ע נהורין, עכ"ל. וכן האיר לכל ישראל כמ"ש (שם, בלק, ד"ה ותלחון), וז"ל, הר סיני עשן כולו, שהיו מאירים בישראל ש"ע נהורין, עכ"ל. ועיין קהילות יעקב (ערך מנצפ"ד).

והרשעים עליהם כתיב (תהילים יח, ט) עשן באפו, (עיין זוהר הרקיע פירוש התלמיד לספד' צ, ד"ה מ"ש בומנא). ועלייהו כתיב וכל הרשעה כולה כעשן תכלה, ולכן נלחם עם עמלק משה, בבחינת עש"ן.

כתב הראב"ד (ספ"י, הקדמה), וז"ל, וצריך אתה לדעת, כי כל ספר יצירה יתפרש על ג' דרכים; אחד מהם בעולם, ב' בשנה, ג' בנפש, וסימנם "והר סיני עשן כולו", עולם שנה נפש, עכ"ל.

וכתב הרמ"ק (ספ"י פ"ג, מ"ד), וז"ל, שלשה חלקים בנמצא הגשמי המתגלה, והם עולם שנה נפש, וסימנך עש"ן, והם מציאותם אחד, העולם הנמצא והוא צורת אדם צורת עולם, וכו', השני השנה, פירוש הזמן שהוא הנקראת עולם גם כן, כמוכא בלשון רבותינו ז"ל ובלשון בני"א, כי הזמן וחילופו נקרא עולם משתנה מעולם אל עולם, והוא צורת עולם ובו איברים ג"כ וכו'. והשלישית הוא הנפש צורת אדם, וכן קראוהו רבותינו ז"ל עולם קטן, וכן הסכימו בעלי הזקירה, ובו איברים, עכ"ל.

וכתב הגר"א (ספ"י פ"ג, מ"ג), וז"ל, כל הספר נחלק לג', עש"ן, והם עולמות בריאה יצירה עשיה, עולם - הוא בריאה, כמ"ש עלמות אהבוך, נערות דמטרוניתא, היכלות בבריאה, אל תיקרי עלמות אלא עולמות. שנה - ביצירה, כי שנה הוא ע"י השמש, ושמש ביצירה עד"א שמקנן ביצירה. נפש - בעשיה, נפש מלכות שמקנן שם כידוע, עכ"ל. ושורש דבריו בדברי הראב"ד (שם), ובאמת יש נפש שלמעלה מן הכל, והיא נמצאת באצילות, ודו"ק.

וביאר הגר"א (תיקונים תיקון סט, ד"ה ולעילא), וז"ל, עש"ן, עולם שנה הם דוכרא ונוקבא, רוח ונפש נאצל משניהם, עכ"ל.

תוכן הגיליון

עמוד א'
 עמוד ב'
 עמוד ג'
 עמוד טו'
 עמוד טז'
 עמוד יז'
 עמוד יח'
 עמוד יט'
 עמוד כ'

נקודה מתוך הפרשה
 שו"ת לפי סדר הפרשיות
 שירה
 ליקוטים - פרשת בשלח
 דעת תבונות
 דע את תורתך פרק י"ג
 שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה
 קונטרס עתיק
 עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה

צורת אדם בנושא לשון

יום שני יב' שבט תשפ"ה
 רח' הרב בלוי 33 ירושלים
 20:30

קו ישיר לשמיעת שיעורי מורנו הרב שליט"א בקול הלשון
 ישראל 073.295.1245
 USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
 טלפון 052.763.8588
 פקס 03.548.0529
 bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון בדוא"ל
 bilvavi231@gmail.com
 לקבלת העלון בפקס 03.548.0529

כל החומר [זולת מדור הליקוטים והשו"ת] שמופיע בגיליונות מידי שבוע יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב ספרי אברמוביץ' משלוח ברחבי העולם
 03.578.2270
 USA 718.871.8652

קריעת ים סוף

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל הַלַּיְלָה, וַיִּשָּׁם אֶת הַיָּם לַחֲרָבָה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם (יז, כא)

ומהות מדרגת קרי"ס, אמרו בזוה"ק (בשלח נ"ב ע"ב) ובגין כך קשיא קמי קב"ה כלא כקרי"ס, וכו', מ"ט, בגין דקרי"ס "בעתיקא תליא". ואמרו (שם, תרומה קע ע"א) ה' רועי, תנינן דקשין מזונותיו דבר נש קמי קב"ה כקרי"ס, וכו', בגין דקב"ה כל עובדוי בדינא וקשוט וכו' איהו דן בני נשא וחמי בני נשא כמה חייבין וכמה חטאין קמיה, כדין קשה בעינני למיהב לון מזונא בכל זמנא.

ובפשוטו התיקון לחזור בתשובה, ועיי"ז מסולק מן החטא, ואין קושי. אולם בעומק יותר, "לית שמאלא בהאי עתיקא", ועליו לדבוק כולו במידת הימין - חסד, ואז זוכה כולו לשפע וברכה. או לפחות לדבוק בקו האמצע המחברם, כמ"ש (שם, עקב רעג ע"א) ורזא דמילה, בגין דהא אוקמוה שלחן בצפון וכו' פתורא אדני משמאלא, וצריך לחברא לון, דבגין בפתורא משמאלא, אוקמוה רבנן דמתניתין.

ויש תיקון בהתפשטות, הארת חיבור חסדים עם הדין, ובזה נמתקין.

ועיי"ש, כי תצא רע"ח ע"ב. ושם בתיקונים, תיקון כ"א, נט ע"א. ותיקון ס"ט, ק"א ע"ב. וזוהר חדש, רות, מ"ו ע"א. ורקאנטי, לך לך, פי"ז פ"א. ועקב, פ"ח פ"י. ואלשיך, ואתחנן, פ"ו, ד"ה כי ישאלך. ונועם אלימלך, דברים, ד"ה ונחזור לענין. ובאר מים חיים, בשלח, י"ד כ"ח. וליקוטי מוהר"ן, תורה ט' ב'. ופרי צדיק לחנוכה, אות ג'. וקדושת השבת, מאמר ז'.

הפרנסה בעת זיווג - מכח הארת קריעת ים סוף

שאלה:

רבים תמהים על ההנהגה הרווחת אצל חלקים נרחבים בציבור בני התורה, אשר דרכם לחיות בחשבון ברוב הוצאות הבית, ולכלכל דרכם בהתאם להכנסותיהם, בשונה לחלוטין מהציבור שאינם בני תורה, ואילו בענין נישואי הילדים המציאות היא בהיפך, שמתחייבים למעלה מיכולתם ללא יחס כלל להכנסות, הן להוצאות החתונה והן לרכישת דירה, מה שכמעט לא מצוי בציבור הכללי. ואמנם שמענו מרבים שתולים בטחונם בהש"ת שימציא להם צרכיהם באשר הוא חיי נפש בציבור שלנו שבלתי זה כמעט שא"א להשיא בתו לת"ח, אלא שא"כ קשה מדוע לא נרחיב את הבטחון הנפלא הזה גם לשאר תחומי החיים, באופן שכלל תהלוכות החיים יהיו מתוך הרחבה ולא בצמצום. נודה לרב שליט"א אם יוכל לעשות לנו סדר בדברים.

תשובה:

אמרו חז"ל (סוטה, ב, ע"א) קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, וכן מזונותיו של אדם (פסחים, ק"ה, ע"א). וכאשר נעשה זיווג, מאיר אור מעין קרי"ס, ומשם גופא נמשך פרנסה. ומשם שורש הבטחון דוקא בענין זה.

ועל מנת שיבוא השפע כראוי, יש לדבוק במדרגת קריעת ים סוף, שמשם יבוא השפע.

בהנ"ל - מי יכול לסמוך על אור זה

שאלה:

בענין זה, או שצריך כל אחד לבחון בעצמו אם דבק הוא באותה מדרגה שאזי רשאי הוא לנהוג כן, ואם לאו יש לו למשוך ידו ולהתנהג בהתאם להכנסותיו ולא יותר? אכן בפועל נראה שגם הרחוקים מהנהגה זו נוהגים כן, האם יש להם על מה לסמוך?

תשובה:

ביחס למה שהרב ענה בשאלה הקודמת, שהפרנסה היא מכח הארת קריעת ים סוף, השאלה היא, האם יכול כל אחד להתלות בדברים אלה ולפזר ממונו ביד רחבה בכל הוצאות הנישואין, דיור וכיו"ב, וכן בכל מה שנלוה לצרכי בני הבית הנדרשים להוצאות חריגות, וכיו"ב, גם אם אינו אוזחז באותה מדרגה, לפי שכך היא ההנהגה הכללית

שאלות ותשובות

שאלה:

האם ההתעוררות והמעשים שלנו יביאו את הגאולה, או שמשמים תהיה הגאולה?

תשובה:

השאלה שאתם מעמידים, האם הגאולה תהיה ב"אתרעותא דלעילא" [בהתעוררות מלמעלה] או שהיא תהיה ב"אתרעותא דלתתא" [בהתעוררות מלמטה].

מצד ההבנה הפשוטה, "כימי צאתך מארץ מצרים הראנו נפלאות", כמו שגאולת בני ישראל ממצרים הייתה באופן שעיקר הגאולה לא הייתה בפסח, אלא בשביעי של פסח, "סגר עליהם המדבר", מכח שמצרים רודפים אחריהם, ושם היה צריך נחשון בן עמינדב לקפוץ לים מכח מסירות נפש, ולהיגאל, כגאולה הראשונה - כך הגאולה האחרונה. ועיקר הגאולה מצד ה"אתרעותא דלתתא" במסירות נפש אליו יתברך שמו, וזה גופא מעורר את הנקודה הראשונה של ה"עלה ברצונו" של ה"אתרעותא דלעילא", אבל זה מכח ה"אתרעותא דלתתא", ואחרי שהיא הושלמה, יחזור הרצון הראשון. זהו הסדר הפשוט. אך אם כביכול בחירת הא"ס ב"ה תבחר לחזור ולעורר נקודת התעוררות ראשונה חדשה, המהלך יהיה הפוך.

ובלשון עמוקה יותר, אנו נמצאים בסוף העולם הזה, ותחילת העולם הבא. אם המהלך הוא מדין 'סוף העולם הזה', המהלך יהיה באופן שתקדם מסירות נפש של התחתונים. אם המהלך מתחיל מהארת תחילת העוה"ב, אזי המהלך יתחיל מה"עלה ברצונו" הראשון, ואזי הסדר יהיה הפוך.

בכל שידוך מאיר אור זה. וככל שהאדם דבק בו, כן מאיר יותר. ולכך ככל שדבק בו יותר, יכול יותר לפעול לפי אותו אור. אולם, אף כל אדם יכול לסמוך עליו במקצת.

צורת מחשבת מסירות נפש - בשמחה כקריעת ים סוף

שאלה:

יש מצבים בחיים שאני יודע שאם המצבים אלו היה מגיעים אלי אני לא היה יכול לעמוד בהן, כגון ח"ו מיתד ילדים רח"ל או חולי אצל הילדים. ואז אני מדמיין תמיד את המחשבות המפחידות האלה, וכשאני שומע ממצבים אלו בחייהם של אחרים אז אני מזעזע מאד והמחשבות מעצביות אותי מאד. כשאני מדמיין מחשבות של אמונה או בטחון על מצבים אלו שהקב"ה הוא אצלי אפי' במצב הגרוע ביותר, זה משקיט את נפשי קצת אבל יודע אני שעדיין אין לי אמונה כ"כ ושאין אני יכול לסבול מצבים אלו. האם עדיין עלי להמשיך מחשבות של אמונה כשאני מדמיין מצבים אלה או שאני צריך רק להסיח דעת מפחדים אלה?

תשובה:

על דרך כלל לא כדאי לחשוב באופן של רע ומידת הדין ח"ו.

צריך לחשוב על אופן של מסירות נפש בשמחה כמו קריעת ים סוף.

שני אופנים לצורת הגאולה האחרונה - ע"י מסירות נפש כנחשון בן עמינדב, או מצידו ית"ש

עמלק - מהות כוחו

וַיִּבֶא עַמְלֵק וַיִּלְחָם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיָדָם (ז', ח)

עמלק - העדר

שורשו של עמלק - העדר, חלל פנוי, דבקות בצמצום

תשובה:

שאלה:

שורש הכל קו - צמצום, יש - אין, חיוב - העדר. ושורש ישראל, יש-רל"א, כנודע. ושורש עמלק, העדר. ולכך יש

היכן שורשו הראשון של עמלק?

שאלות ותשובות

מצוה לכלותו ולהשמידו, כי זהו מהותו ושורשו, דבקות בצמצום, בהעדר, בחלל הפנוי.

תשובה:
כן.

ניצוץ האלוקות שבעמלק - כח הכילוי

שאלה:

לפי מה שייסד הבעש"ט שיש ניצוץ אלוקות בכל דבר, מהו ניצוץ האלוקות שישנו בעמלק?

תשובה:

בעמלק הניצוץ הוא כח הכילוי.

עמלק - ליצנות

מהות כוחו של עמלק - ליצנות

שאלה:

מה מהותם של כוחות הרע בבריאה של עשו, ישמעאל, ועמלק?

תשובה:

עשו - גאווה, אנא אמלוך. וכן כעס.

ישמעאל - תאוה.

עמלק - ליצנות.

ובלשון הגר"א, כעסני, תאותני, וליצני.

עמלק - ליצני, עשו - כעסני, ישמעאל - תאווני

שאלה:

האם שלושת הקליפות של הרע בנפש הגוי הם הכוחות של כעסני ותאווני וליצני?

תשובה:

ישמעאל תאווני, עשו כעסני, עמלק ליצני.

תאווני - מים, גאווני וכעסני - אש, ליצני - רוח

שאלה:

האם תאווני גאווני - כעסני וליצני, מקבילים לשלושת היסודות שהם מים [תאוה] אש [גאווה וכעס] ורוח [ליצנות]?

גאווני - כח העלייה שבאש, כעס - כח היובש שבאש

המשך שאלה:

באיזה כוחות באש מתגלה הגאווני והכעסני?

תשובה:

אש עולה, גאווה. אש מייבשת, כעס. והוא שורש לעפר, יובש.

עמלק הוא שורש הרע ביחס לישמעאל ועשו

המשך שאלה:

מהו השורש של הרע בכוחות הנ"ל? האם כמו שבקדושה היסוד הרוח העליון הוא היסוד שכולל את הכולם, כמו כן בקליפה יש רוח שכולל היסודות כולן והוא כח הליצנות שהוא כח של עמלק?

תשובה:

כן, רוח שורש לכל, ולכך ליצני.

הסיבה של ליצנות הוא שורש הרע - כי הוא כנגד עצם ההיות, משא"כ גאווה שהוא כנגד ה"אמלוך" בלבד

המשך שאלה:

ואם זה נכון, למה כל הרע נובע בשורש בליצנות, הלא ליצנות גופא נובע מגאווה? וא"כ לכאורה הגאווני הוא השורש לכל הרע, ולא ליצני?

תשובה:

ליצנות כנגד עצם ההיות. גאווה, אנא "אמלוך", ה"אמלוך", הוא הגאווה.

בשורש כל האומות כלולים בעמלק

שאלה:

כיוון שמהות עמלק הוא ליצנות, האם אפשר לומר שכל הטומאה בעולם וכל האומות "מתלוצצים" מהרבש"ע ע"י שהם סוברים שאינם צריכים את הרבש"ע ושהעיקר

שאלות ותשובות

אולם יתר על כן, "כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" - משעבדים ליבם לאביהם שבשמים - לראשית האמתית כנ"ל, שהוא הוא עיקר מחיית עמלק בנפש קליפת הספק.

"והיה ראשיתך מצער ואחריתך תשגה מאוד"

שנה טובה כתיבה וחתימה טובה בתוך כל ישראל.

רצון חזק שסופו להתגשם - שברצון זה נמחה קליפת עמלק שהוא ספק

שאלה:

הרב ביאר בשיעור דע את ביטחונך, שרצון חזק סופו להתגשם. והשאלה היא, מהו הגדר של רצון חזק דיו שסופו להתגשם, עד כמה חזק הוא צריך להיות?

תשובה:

שבענין זה נמחה אצלו קליפת עמלק שהוא ספק. בטחון הפך של ספק. כאשר הסיר כל ספק מלבו, ולפיכך בטוח שהדבר יקרה ולפיכך אינו מקרה, "אשר קרך", כי מקרה יתכן שיקרה ויתכן שלא, משא"כ אצל הבוטח.

כל זמן שיש קליפת עמלק אין יציאה מהספק

שאלה:

מכיוון שאין הלכה פסוקה במקום אחד בדורנו, לדוגמא, מגבונים בשבת יש מתירים לכתחילה, יש אוסרים מעיקר הדין, ויש שאומרים שראוי להחמיר. ומחלוקות אף בענייני יחוס, וכיו"ב. מה ניתן לעשות כדי שההלכה לא תהיה מסופקת?

תשובה:

הגר"א התחיל לחבר שו"ע עם הלכה פסוקה ללא מחלוקת, ומן השמים הראו לו שיחדל. כל זמן שיש קליפת עמלק אין יציאה מן הספק. והתיקון ששני הצדדים אמת "אלו ואלו דברי אלקים חיים".

כח הטלת הספק בכל דבר

שאלה:

שמתי לב שיש כח של "מהיכי תיתי", שהאדם שמע משפט או סברא, והוא אינו סובלה או מתנגד לה ופעמים אף בתוקף. ואני חש שע"י דרך הלימוד בישיבות אנו קונים היטב את כח ה"מהיכי תיתי" בנפש, להסתפק בכל

הוא רדיפת ההנאה וכבוד האדם, חיים של "אני", וזהו עצמו הכח של עמלק שמתלוצץ מהרבש"ע, והם אומרים שהאדם הוא העיקר (הראשית) ולא הרבש"ע, ומצד כך, האם זה נכון שכל האומות הם הכח של עמלק בעולם?

תשובה:

בשורש, כולם כלולים בעמלק, כל אחד לפי בחינתו.

עמלק - ספק ומקרה

ספיקות האמונה מכח עמלק, ותיקונו

שאלה:

כבר כמה שנים שיש לי שאלות וספקות באמונה, ניסיתי לא לחשוב מהשאלות, אבל עדיין ברובד יותר פנימי אני חושב שזה משפיע עליי. ושמתי לב שהשאלות מתעוררות בעיקר בראש השנה, ומקורן ברגש של ספק שנראה לי שנוצר בעיקר בראש השנה, והשאלות הם כבר נימוקים להרגשת הספק. וכעת השאלה מה יכולה להיות הסיבה לזה, ולמה זה דווקא בראש השנה, ומה אפשר לעשות על מנת להפסיק ולתקן את זה?

תשובה:

שורש הספק דקליפה הוא עמלק כנודע, שעולה עמלק בגימטריא ספק.

ועמלק נקרא "ראשית גויים עמלק". כלומר מספק מנקודת הראשית, שבמקום גילוי של ראשון אחד, נעשה ע"י הספק שניים.

ולכך זה מתעורר בכל ראשית בכלל, ובראשית השנה בפרט, ר"ה. ובפרטות מפני שבר"ה אומרים וחושבים על הנהגת השי"ת את עולמו.

ותרופתו לחזור ולשנן מתוך פשיטות תמימות וטהרה של מקום התינוק שבנפש, את הפסוק "אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלוקים", מאות, אלפי ועשרות אלפי פעמים, מתוך שקט ורגש עדין פנימי. ולבכות לקב"ה ביום זה בפרט שיזכה לאמונה טהורה.

חזק חזק בנפשך לדבוק בראשית האמתית והפנימית של הנפש, שהיא כולה אמונה, חבוקה ודבוקה בו יתברך שמו, ומכרת את הבורא הכרה בהירה וברורה - "אין עוד מלבדו".

זאת ועוד בדרך סגולית. כנגד ספק בנפש יש למחות כף, הנקרא ספיקת כף "ויספק את כפיו".

בבחינת "ויהי ידיו אמונה", שע"י שמחבר הידים בספיקת כף, עולה משניים לאחד. ולכך זהו תיקון הספק.

שאלות ותשובות

דבר ולחלוק על כל סברא שאינה מוכרחת.

והשאלה הוא, האם יש בזה קלקול של כח עמלק בנפש להסתפק בכל דבר, או שבעצם זהו כח טוב בנפש?

תשובה:

בשורש, ספק של קדושה, שפעמים נופל ח"ו לספק דקלקול. ושורש כל ספיקות דקדושה ברדל"א, ששם זהו ספק של "גם וגם", שפעם מתראה כך ופעם כך. ובעומק כולל הכל, כמ"ש הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה. ולמטה יורד לספק של או זה או זה בדרכי הלימוד וההוראה, ולתתא נופל לספק דקלקול, כמ"ש בחובות הלבבות שמספק עוד ועוד חלקים בקדושה, ובשורש, היש ה' בקרבנו אם אין.

מקרה לילה - שורשו ב"עמלק"

שאלה:

האם אפשר להגיע למצב שהאדם לא יפגום בריתו ולא תצא שז"ל ממנו? אם כן, כיצד? ואם לא, מדוע ה' עשה איסור שאי אפשר לעמוד בו?

תשובה:

במזיד ובשוגג, כן. במקרה לילה זו זכות שלא כל אדם זוכה. עיין תקנת השבין (אות טו).

שורש המקרה לילה, כמ"ש בצדקת הצדיק (אות קד) וז"ל, בכל אדם יש פסולת בתולדה מעטיו של נחש, ערבוביא בטוב ורע, שעל זה נאמר (תהלים, צא, י) לא תאנה אליך רעה. וכח זה בנפש נקרא כוחו של עמלק, כמ"ש בליקוטי אמרים (אות ה'), שלכך נקרא "מקרה" לילה, לשון קרי, לשון שנאמר בעמלק, "אשר קרך". ועיין עוד בדבריו בספרו דובר צדק (אחרי מות, אות ד), ותקנת השבין (אות ו). ופרי צדיק (פרשת זכור, אות א'). וישראל קדושים (אות ו).

ועיין עוד בדבריו בליקוטי אמרים (דרשה לסיום הש"ס) וז"ל, קרי דאדה"ר מפורש בעירובין (יח, ע"ב) דחזי לאונסו, וכן כל עוון דהוצאת זרע לבטלה נקרא רע מנעוריו וכאילו אנוס כנ"ל. כי באמת נשמה שנתת בי טהורה, רק מה שברא ה' יתברך היצר הרע וההכרח שיהיה אונס חסרון ופגם, עכ"ל. ודבריו אלו מושרשים בתורת איזבצא, שהזריחו את אור הידיעה שלמעלה מן הבחירה. ולא נאמר אלא למי שהוא מעין מדרגת אברהם יצחק ויעקב, כמ"ש חז"ל, אין לך דור שאין בו כאברהם יצחק ויעקב. ועליהם נאמר בסוף פ"ק דב"ב, שניטלה מהם הבחירה והכל בגדר אונס בערכם. אולם המבט הברור, מבט של בחירה, ושורש טומאה זו כמו שנתבאר בראשית הדברים מהצדקת הצדיק, שהוא חלק מטומאת זוהמת

הנחש שנכנס בתוך האדם.

עמלק - קרירות

מדרגת הדור - חיבור של קרירות ששורשו עמלק

שאלה:

בימים אלו ישנה מגפה בסין בשם "קורונה", והיא מתפשט במהירות והורגת אלפי אנשים גויים סינים. כיצד אנחנו כיהודים צריכים לראות זאת, האם לשמוח באבוד רשעים רינה, או שאין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל ואנחנו צריכים להתחזק. ואם להתחזק, במה להתחזק?

תשובה:

כיוון שאין עיקרה להרוג עוברי עבירה בעיקר, אין שייך באבוד רשעים רינה. אלא כל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל ישראל.

ובעבר כאשר היו מגפות התפשטותם הייתה קטנה יותר רק בכפר, עיר, או מדינה סמוכה. אולם עתה שכל העולם הפך לכפר קטן, הדבר מתפשט במהירות בכל העולם. וזו המגפה הראשונה החזקה ביותר מאז שהעולם כולו כפר קטן שכולם מעורבים זה בזה, ועי"ז מקבלת מגפה זו פנים חדשות. בחינת כתר דקליפה. ושמה "קורונה", קור ו-הן. נפרדות, קור היפך חמימות. ואותיות ה"ן אין להם בן זוג כמ"ש חז"ל עה"פ "הן עם לבדד ישכון". והוא עומק הגילוי, שכח החיבור שמחבר את כל העולם, אינו חיבור של חמימות, אלא חיבור של קרירות, עמלק, "אשר קרך". כי עיקר החיבור עתה בעולם אינו פנים בפנים, אלא אחור באחור, ע"י שליחת הודעות וכו'. כי זהו מדרגת הדור, "חיבור של קור". ושורש התיקון להתחבר לטובים ומזוככים לפי ערך כל אחד. וכן חיבור של חום. וזהו סוד משיח, אותיות יש-חם.

שורש כל העבירות - כח של קרירות

שאלה:

אנו מודים לרב על שאלתינו בנושא הפורענות של הקורונה שבאה לעולם, זה ממש עזר לנו. ברצוננו לשאול כמה שאלות על התשובה. משמע מהתשובה שהחיסרון שלאדם יש חיבור של "קור" הוא חסרון יותר גדול מאוד, והשאלה היא מדוע זה כך, הרי בפועל הוא לא עובר על איסורים ולאווין, ובחיצוניות הוא מקיים את התורה?

תשובה:

נבחר את שורשי הדברים בהרחבה מעט בס"ד.

שאלות ותשובות

משא"כ בדור זה, פירוד זה הוא קליפה של זה לעומת זה, בקדושה הוא בחינת יחידה שבנפש, קור דקדושה כנ"ל, לבדו של קדושה. ובקלקול זהו קור של קלקול, בדידות.

מדרגה זו נקראת כתר דקדושה, לעומתו כתר דקלקול, קורונה - כתר דקליפה.

יש להבין מאוד, שעד שנת תשע"ט נותר אר"ך שנים לסוף העולם שהוא שית אלפי שנים. ומשנה זו נתקצר האר"ך, ונעשה זעיר, ולכך נגלה יותר ו"גבי דיליה", ונתעלם במדת מה מהלך של "מאריך אפיה". ולכך משנה זו כל העולם כמרקחה, ובפרט בארץ ישראל, ולא יהיה השקט עד ביאת גואל בב"א.

ובשנות מנין הגויים, זהו שנת עשרים - עשרים, 20-20, ונדע שעשרים בגימט' כתר. וזהו הגילוי השתא, כתר שבכתר, עשרים - עשרים.

ומצד כך נגלה מהלך של התבודדות בעולם, בקלקול בדידות, שלא יכנס איש לתוך ד' אמות של חבירו. כי דל"ת אמות הם מקומו מדין היחידה. וכן להסתגר בבית. ונדע שנפש עיקרה בכבד, רוח בלב, נשמה במח, חיה בבגדים, ויחידה בבית, ולכך יש להסתגר בבית.

והבן שהקב"ה ביטל כל כח של חיבור של טומאה, בילויים, מסעדות, תרבות, טיולים, נסיעות לחו"ל, כל עלמא דשקרא שנותר בקיומו כל השנים האחרונות.

אולם כמו שביציאת מצרים נותר ביציאתם "בעל צפון", שהוא שורש לכל העבודות זרות. כן השתא נותר עיקר שער הנ' דקליפה, נון דנו"ן, המדיה, האינטרנט, ועכשיו שבני אדם מסתגרים בבתים כל חיבורם על ידו. והוא הקליפה הקשה שעדיין לא נבקעה, נון דנו"ן, כתר דכתר, והיא היא השולטת עתה כמעט ללא מיצרים.

וביטול קליפה זו ע"י הארת משיח הנמצאת עמנו כבר עכשיו, ומאירה אור של כתר דכתר, וכאשר תבקע ותבטל את המדיה, יבוא משיח בפועל. אולם כל זמן שלא בא עדיין, הכח השולט בעולם הוא נון דנו"ן, ובו כלול הכל בערבוביא, קדושה וטומאה, מן הקדושה העליונה עד הקצה התחתון. ולכך בדור זה השתא הכל מעורב ומבולבל באופן מבהיל שאין הדעת סובלתן, ודבר זה לא ישתנה עד ביאת משיח.

תיקון הקור דקלקול - ע"י חום דקדושה ובעיקר ע"י קור דקדושה

המשך שאלה:

הרב כתב שיש ב' חלקים, א. להתחבר לטובים ולמזוככים. ב. חיבור של "קור". והשאלה היא, מדוע התיקון הוא

הקב"ה ברא את עולמו עם פנימיות וחיזונית, אור וכלי, נשמה וגוף.

החיבור הפנימי יש בו ב' מהלכים. א. חיבור עצמי של האדם לעצמו. וזהו בחינת אהבת עצמו, והוא "קר", כי חיבור של שני עצמים יש בו חום, אולם חיבור עצמי הוא קר. וזהו קור של קדושה, אהבת העצם. ולא אהבת אני של "אגו". אולם כאשר כח זה נופל לקליפה זהו כוחו של עמלק "אשר קר", קור של קלקול. ואזי הקשר עם בני אדם נעשה באופן של קרירות. ולהיפך כח החמימות הולך לחמימות לדבר עבירה, עריות וכדו'. ואף החיבור לעצמו נעשה ע"י חיזונית, וזהו חום.

והנה הקור אינו עבירה בפועל אלא שורש כל העבירות, כי הוא הכח המניע את המצוות, והגורם לכל העבירות. וכיסוד דברי רבותינו שהמידות הם השורש הפנימי למצוות ולתורה, מעין כך החמימות היא שורש לכל חיבור.

חיבור לקור - דבקות במהות המיתה

המשך שאלה:

האם על החיסרון של חיבור באופן של קור ישנו חיוב מיתה?

תשובה:

חיבור לקור זהו גופא מיתה, דבקות בעצם מהות המיתה. כי החי חם, והמת קר.

הקור שהתחדש בדורנו - פירוד בעצם

המשך שאלה:

האם נכון לקשר את זאת לבית שני שהיה שנאת חנם, או לג' עבירות חמורות, או שזה משהו חדש שנתחדש בדורנו בכפר הקטן?

תשובה:

זהו דבר חדש. ונבהיר בהרחבה מעט בס"ד.

ג' עבירות חמורות הם השורשים של כל העבירות. אולם הם ג', אבל יש להם כח מאחד, והוא שנאת חנם, שממנו יונקים ג' העבירות.

אולם בדור זה, דור עיקבתא דמשיחא, מתגלה השורש הפנימי של שנאת חנם, והוא "פרוד בעצם", עצם ה"עלמא דפרודא". משא"כ בבית שני נתגלה פרוד במקרה, שגם יכול להתאחד. בחינת חיה שבנפש. לעומת ג' עבירות שהם בחינת נפש רוח נשמה.

שאלות ותשובות

יעקב, ואם כן מדוע עמלק נקרא פסולת דיעקב?

תשובה:

לא מצד שיצא בפועל מיעקב, אלא מקביל במהות לכוחו, היפך קו אמצע, חיבור, עמלק, פירוד, רפידים.

שורש הפירוד בעצם - עמלק

שאלה:

ראיתי שהרב כתב שבדור זה נתגלה השורש הפנימי של

שנאת חינום שהוא פרוד בעצם.

האם השורש של הפירוד בעצם, הוא קליפת "המן עמלק"

שבנפש, שלכאורה עניינה כח הכילוי שבנפש בעצם (המן

גימטריא מכלה)?

תשובה:

כן.

המחלוקות והביטול בדורנו - שורשם

בעמלק

המשך שאלה:

האם זהו השורש של מה שנתגלה בדורנו במחלוקות

שמבטלים אלו את אלו?

תשובה:

כן.

לא רק ע"י חיבור של "חום", וממילא יתוקן החיבור של "קור"?

תשובה:

מחד יש לבנות חיבור של חום היפך קור, חום דקדושה, אולם אין זה העיקר. אלא העיקר קור של קדושה שזהו עיקר הגילוי השתא. "יחידה שבנפש", שכולה דבוקה וכלולה בו ית"ש באמונת אומן שאין שליט אלא הוא ואין בלתו, ויש לשנן את סגולת הנפש החיים, שאין שליט אלא הוא ואין בלתו, וזו הדרך הנכונה והיחידה לעבור את התקופה של קליפת שער הנון דנו".

ולפיכך יש לקשור את הנפש בו יתברך שמו באהבה וחיבה, וביטול בעצם אליו יתברך שמו. ועל ידי זה לחיות חיי שעשוע בו ובתורתו, והוא חיי האמת בכלל, ובדור זה בפרט, ובתקופה זו בפרט ממש.

ותקוותינו ותפלותינו שקליפת נון דנו", המדיה, תבקע זה עתה ויתגלה משיח השתא ממש, ויאור כל העולם מיחודו ויחידותו יתברך שמו, כי אין בלתו, אין עוד מלבדו ואפס זולתו.

הקרירות מבטלת את כל ה"ראשים"

שאלה:

מצד אחד הרב אמר בתשובה שקורונה היא בחינת קרירות, ומצד שני הרב אמר שכעת אנו נמצאים במכת בכורות, שכל "ראש" בעולם יפול, האם הרב יכול לעשות יותר סדר בדברים?

תשובה:

היינו הך! הקרירות היא גופא ביטול כל ראשית, כי כל ראשית והתחלה הוא תנועה חדשה, והיינו חמימות. והקרירות מבטלת כל התחלה חדשה! הכל מתפורר מראשיתו, וכל התפוררות שאנו רואים בעולם, זהו לא התפוררות בענף אלא בשורש, אולם לא נגלה עדיין כ"כ בביור.

עמלק - פירוד

עמלק כנגד יעקב - חיבור כנגד פירוד

שאלה:

בשיעורי "דע את מידותיך" הרב הזכיר שהפסולת של יעקב הוא עמלק, וקשה לי מהי השייכות בין עמלק ליעקב, הרי עמלק בא מזרעו של עשו, ולכאורה רק ישמעאל ועשו נקראים פסולת של אביהם כיון שהם היו בניו של אברהם ויצחק, אבל עמלק לא היה זרעו של

שאלות ותשובות

אופן התיקון לפירוד בעצם

שבנפש על כח הכילוי בקלקול עצמו, וממילא יתבטל מינייה וביה?

שאלה:

תשובה:

האם שורש התיקון הוא להפוך את כח הכילוי דתיקון כן. וגם לבנות היפך הכילוי, הויה.

מלחמת עמלק בימינו

מִלְחָמָה לַה' בְּעַמְלֵק מִזֶּר דָּר (יז, טז)

מלחמת גוג ומגוג - כמלחמת עמלק אלא שכולל את כללות האומות

תשובה:

שער הנו"ן, זה לעומת זה.

שאלה:

קליפת עמלק של כוחי ועוצם ידי - במדינות בחו"ל זהו ענף מעמלק, בא"י - ערב רב

האם מלחמת גוג ומגוג הוא מלחמת עמלק על ה' או שהוא מלחמה אחרת?

תשובה:

שאלה:

קליפת עמלק שהוא "כוחי ועוצם ידי", הוא לכאורה שייך יותר למדינת ישראל, אך גם מדינת אמריקה, מדינת רוסיה, מדינת צפון קוריאה, ומדינת סין, שכל המדינות הללו הם החזקים בעולם, וכל אלו מדינות מתגאים מאד בכוחם, האם כל אלו הם ענף מעמלק?

בשורש על ה', בענף על ישראל, כמלחמת עמלק. אלא שכולל את כללות האומות. עמלק רוח, גוג ומגוג עפר, כלי שכולל הכל.

מהות המרידה במלחמה האחרונה - מרידה ב"כל הצדדים"

תשובה:

בחו"ל ענף עמלק, בארץ ישראל, ערב רב כולו.

המשך שאלה:

מלחמת אמריקה בגרמניה בזמן השואה - מלחמה של עמלק בתוך עצמו

מה מהותה של מרידה האחרונה הזו על הרבש"ע במלחמה הזו?

תשובה:

שאלה:

האם הניצחון של אמריקה את גרמניה בזמן השואה היה ביטול באופן מה של עמלק, כיון שגרמניה הוא עמלק? כי נראה לעולם (וליהודים בפרט) שאמריקה היו ה"טובים" שנצחו את ה"רעים". או שאמריקה [ששורשם בעשן] עשו זאת רק לטובתם והם באמת שייכים בשורש לעמלק?

מלחמת שער הנו"ן דטומאה עם הקדושה - מלחמת עמלק עם אורו של משיח

שאלה:

תשובה:

זהו עמלק שנלחם בתוך עצמו. וחלקו מלחמה של עשו וישמעאל.

הרב אמר שאורו של משיח כבר התחיל להילחם בעמלק, במה מצינו זאת?

שאלות ותשובות

מחיית עמלק

מַחֵה אֶמְלָק אֶת זְכָר עֶמְלָק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם (יז, יד)

את זכר עמלק. להכיר שכולם שלוחים של הקב"ה להביא אותנו לשלמות.

תיקונו של עמלק - מחייתו

שאלה:

מחיית עמלק לגמרי - ביד ה'

שאלה:

מצד אחד, בפורים אנו עוסקים במחיית עמלק, אולם בשער הכוונות מביא שע"י שכרות ו"ברכת" המן בטעות (שהוא מזרע עמלק), אנו מחיים את הניצוץ שבקליפה, וזהו ההיפך ממחיה. מה פשר הדבר?

תשובה:

אין בכוחנו למחות את עמלק לגמרי, זה ביד ה', על חלקנו במחיית עמלק כתיב מחה תמחה את זכר עמלק, על חלקו של ה' כתיב מחה אמחה. ולכך כל זמן שקיים נותנים לו חיות. זהו פנים אחד לדברים.

הרב אמר שהתיקון למי שיש לו ניצוץ של ערב רב שנשמתו הוא, להיות מוכן למסור נפשו על קידוש ה', ואז יתקיים בו מחיית עמלק בנפש. וההבנה שלי בזה היא, שע"י מסירות נפש למיתה האדם מתבטל לה' ואז הוא מתכלל בה', ושם יש תיקון להכל. ולפי זה יוצא, שגם לרע גמור יש תיקון, ע"י מסירות נפש, ומדוע נאמר על הערב רב ועמלק שאין להם תיקון?

תשובה:

תיקונם הוא כילוי, אין להם תיקון בקיום אלא בביטול. וזה עומק מצות מחית עמלק, כי מחיתו הוא תיקונו כי שורשו החלל הפנוי, בהעדר.

אימתי תתקיים מחיית עמלק בעולם

שאלה:

האם מחיית עמלק תתקיים בעולם קודם משיח או אחר משיח?

תשובה:

איני יודע מקור ושורש. אולם אורו של משיח נלחם כבר עתה בהם.

ולכאורה הם באים כאחת, כילוי עמלק וגילוי משיח בפועל לגמרי.

שאלה:

כיוון שהרע בעולם אנשים שפועלים רע הכל הוא מאת הקב"ה ואין רשות נפרדת ממנו איך צריך להתייחס אליהם כאשר מדברים עליהם בלי שזה יהיה כהתייחסות אליהם כרשות נפרדת, לדוגמה - אם אומר על המן או עמלק או כל רשע אחר ימחה שמם, או שהקב"ה יכרית את כל כוחות הרע בעולם האם אין כן נתינת רשות אחרת להם. איך לדבר עליהם בצורה נכונה כשמדברים עם מבוגרים ובעיקר עם ילדים

תשובה:

לא, כי זה רצונו של הקב"ה שימחו ויתכלו, מחה אמחה

כלי המדיה - אין ניתן לילך עמו בדרך אמצע אלא נצרך למחותו כמחיית עמלק

שאלה:

כהקדמה לדברי, אציין שמזה שנים אני לומד מתורת הרב. בכל הנוגע לדרכי העבודה, אני רואה ברב דמות מרכזית ביותר - ומתייחס בכובד ראש לדבריו, תוך ניסיון מתמיד לתרגם אותם למעשה, כפי שמתאפשר לי. דווקא לאור זאת, הייתי רוצה לשתף את הרב באתגר עמו אני מתמודד.

הרב תקיף מאד בקו נגד המדיה. הרב טוען שוב ושוב, שעלינו לסלק את ידינו מהמדיה על כל צורותיה, ולהתחבר לשעה הנ' שבקדושה, בדרכים שהרב ביאר לאורך השנים. זאת, על אף שהרב נזהר לאורך השנים לא לדרוש מהלומדים דרישות מעבר ליכולתם, אלא כל אחד לפי מדרגתו. אני רוצה להתייחס דווקא לחלק הראשון, עקירת המדיה מתוכנו. אני מנסה מזה תקופה לאמץ את ההנהגה המדוברת, ומתקשה. אני מבקש לשתף את הרב בחלק מהקשיים, בתקווה למצוא פתרון וקו מנחה, שיישב את דעתי. המציאות הנוכחית בה הרב מציג את הדברים כמות שהם, מחייבת אותי לשינוי, אך מאידך הוא חייב להיות מושכל, על מנת שיתמיד. ראשית, אני וזוגתי בעלי תשובה, וב"ה סילקנו את האינטרנט הלא חסום מהבית, וכעת יש לנו רק אינטרנט חסום. אציין שאשתי אישה

שאלות ותשובות

התגלות עמלק בנפשות ובעולם

בחירה למי ששורשו בעמלק

שאלה:

האם הייתה להיטלר ימ"ש בחירה חופשית, ויכולת לעשות תשובה? וכן השאלה נשאלת גם על המן.

תשובה:

יש לו בחירה חלקית, ובזה יש תשובה, אולם הוא מעמלק ואינו תשובה שלמה, וכן בהמן.

כיצד יתכן שבני בניו של המן [ששורשו עמלק] למדו תורה בבני ברק

שאלה:

מה הכוונה בדברי חז"ל שבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, כיצד זכה אותו רשע ששורשו בעמלק שיש טוב שיוצא ממנו, ובפרט שהוא רע גמור?

תשובה:

עיין פחד יצחק (פורים, רשימות, ג). וקדושת לוי (כללות הניסים, א). ובשם משמואל (תצוה, תר"פ) כתב וז"ל, בודאי אין הפירוש שהיו בני בניו ממש, שהרי נשבע הקב"ה בכסאו שלא יקבל גרים ועמלק (ועיין בן יהוידע, גיטין, נז, ע"ב) אלא ודאי הפירוש שהיה בהמן ניצוצי קדושה רבים, עכ"ל. ושורש ניצוצות אלו, כתב בבית אהרן (ליקוטים) שהוא מכח סעודת אסתר. ובעומק "למדו תורה", בתורה יש לו ניצוץ טוב, כי מילת עמלק בתורה היא קדושה. ועיין רסיסי לילה (אות לח). ובעומק, באופן שקבלו גרים מעמלק כמ"ש, זהו גופא גירות מכח ניצוצות אלו. ועיין עוד חבצלת השרון (שמות, יז, יז).

עיקר כח הקלקול בתתקע"ד דורות - עמלק

שאלה:

מהו הביאור במה שאמרו חז"ל "תתקע"ד דורות לפני בריאת העולם הייתה התורה גנוזה" וכו', וכי היו דורות לפני בריאת העולם?

תשובה:

קודם בריאת העולם הגשמי שאנו מכירים, שנברא בכ"ה אלול, נבראו קודם לכך עולמות רוחניים. וכתב הרש"ש, שהם נבראו בי"ז אלול. ויתר על כן, יש עולמות שקדמו

יראת שמיים גדולה, אלא שהמורכבות שכרוכה בהיותנו בעלי תשובה, מקשה בנושא זה.

כמו כן, אני עובד במסגרת חרדית שמורה מאוד בס"ד, אך המערכת ממוחשבת ויושבת על רשת האינטרנט, ועליי לדווח למשרדי ממשלה דיווחים שוטפים. ולצערי החסימה במקום העבודה לא חזקה מספיק.

הפתרון אותו מצאתי לעת עתה, והייתי שמח לשמוע את חוות דעתו של הרב בנושא, הוא מאמץ מושכל ומתמיד מצדי לא לעשות כל שימוש ברשת מבלי לכוון מראש לתכלית - טכנית, מקצועית. מה דעתו של הרב?

תשובה:

אין עצה ואין תבונה נגד ה'.

כלי זה "שורש" כל הטומאות בו, ואי אפשר ללכת עמו בדרך האמצע. והוא כמו עבודה זרה שעליה נאמר "אבד תאבדון". וכמו עמלק שעליו נאמר "תמחה את זכר עמלק". ושאלו סבר להשאיר בהמות עמלק, לקה.

אי אפשר למסור שימוש בכלי משחית הגרוע מכל לשיקול דעת של כל יחיד לי מצבו ותנועות נפשו. הדבר אינו אפשרי כלל וכלל.

דינו של עמלק לעתיד לבוא

שאלה:

לעתיד לבוא כשיחזרו הכל לאור א"ס ואזי אהבת ה' תתפשט לכל הבריאה אפי' לרשעים, האם זה כולל גם את עמלק?

תשובה:

עמלק דינו לבטלו, ושורשו בחלל הפנוי, ולכך יש דין להרוג את עמלק ולהפכו לחלל.

רק כאשר יאיר אור א"ס ויאיר אף במקום החלל, אזי יהיה אור אף בעמלק.

שאלות ותשובות

אף לכך, כמבואר בארוכה בספר עץ חיים. ועולם זה נקרא "עקודים". ויש אף עולמות שקודמים לכך.

ובדקות, בשורש נמצא הכל בכח, בכללות, באחדות, ואח"כ מתפרט. וזהו תתקע"ד, ת"ת-עקד. ת"ת - בחינת תלמוד תורה (ונקראת בלשון חכמי האמת ספירת התפארת, ת"ת). עקד - לשון עקידה, שם הכל עקוד ומאוחד. וזהו העולם שקדם לעולם דידן, "עולם העקודים", עיין עץ חיים, שער העקודים. ואחריו נברא עולם הנקודים, ובו היה קלקול ושבירה, ואח"כ נברא עולם התיקון, שהוא עולם דידן.

ועולם זה הוא עולם שכולו חכמה - תורה, שהוא בחינת משה שעל ידו ניתנה תורה, ובחינת שלמה החכם מכל אדם. ועיין פנים יפות (במדבר, יט, ג) משה במילוי, מ"ם - שי"ן - ה"ה, ושלמה במילוי, שי"ן - למ"ד - מ"ם - ה"ה, עולה תתקע"ד. ושורשם בעקודים כנ"ל. וזה שאמרו על התורה שהיא חמדה גנוזה לך תתקע"ד דורות. והוא עולם השעשועים.

ואח"כ נתפשטו בנקודים, עולם השבירה, ולכך הן הם "עזי פנים" שבדור. ושם שורשו של עשו, כמ"ש בספר חסידים (סימן אלף קלז). עיין חגיגה (יג, ע"ב). ונקרא עולם התהו. ותיקונם "טהרת המחשבה" שעולה בגימט' תתקע"ד, וזה שאמרו "עלו במחשבה", כמ"ש בפע"ח (שער הנהגת הלימוד, פ"א). ועיין ספר הליקוטים (פרק ב', סימן ד).

ועיקר כח הקלקול, ששורשו בתתקע"ד, הוא עמלק, כמ"ש במחברת הקודש (שער ספירת העומר) ראשית גוים, גימט' תתקע"ד עם אותיות עמלק, והבן שהוא שורש מצות מחיית עמלק כי עליו נאמר קומטו בלא עת. ועיין לקוטי תורה (איוב, ודניאל), ושער היחודים, (פרק כ). וגר"א (ספד"צ, פ"א). ונתגלגלו בצאן לבן, והם ניצים ונצבים. ועיין גר"א (תיקון יא מתיקונים אחרונים) וז"ל, שרוב מאותן תתקע"ד דורות הוא עכשיו בסוף הימים בעיקבא דמשיחא חוצפא יסגא, וכו', והם הערב רב, עכ"ל. ועיין שושן סודות (אות רעד). ועמק המלך (שער ה, פרק ל).

עמלק נמצא אצל מלך פרס

שאלה:

האם המושג 'מלך פרס', בפנימיות, המכוון הוא לקליפת המן - עמלק?

תשובה:

עיין זוה"ק (ח"ג, קסו, ע"א), שמלך פרס ישלוט באחרית

הימים י"ב חודש.

ועיין עץ חיים (שער רחל ולאה פ"ז), שהשגל היושבת אצלו, אצל מלך פרס, והיא בסוד כלב, ובקדושה שם ב"ן. ועמלק בחינת "כלב", נמצא אצל מלך פרס.

ארמילוס - סוד עמלק

שאלה:

בחלק מהסידורים מובא להתפלל על משיח בן יוסף שינצל מארמילוס הרשע, ובמקום אחר מובא ששמו רומילוס.

ועל כך שאלתי, מי הוא אותו ארמילוס, הן בפנימיות של האדם, והן בחיצוניות הגמורה, בגשמיות? ומה ירצה לעשות? והאם יש נפק"מ בין שמותיו?

תשובה:

עיין תרגום יונתן (ישעיה, יא, ד) ו"ובממליל ספותיה יהי ממת ארמילוס רשיעא". והוא יושב באבן גדולה שברומי, ובאותו הזמן יפול הנופל, כי אותה אבן תפיל נפל אחד שהיא ארמילוס. עיין צרור המור (דברים, כד, ח).

והוא מתנגד למשיח בן יוסף, כמ"ש בשער הכוונות, שכשאומר וכסא דוד עברך מהרה תכין, יכוון שלא יהרג משיח בן יוסף ע"י ארמילוס הרשע.

ושורש לידתו נתבאר בהיכלות רבתי (פרק לט, אות ב), שנולד מצלם שהוא אשת בליעל, וחציו מן האבן וחציו מן הבליעל, והוא שורש לאבן באדם, בחינת לב אבן. ועיין אוצר המדרשים (ספר זרובבל, ואותיות משיח). והוא חידוש שדומם מולידי. ולכך הוא כנגד כח הולדה של יוסף.

ועיין דן ידין (מאמר י"ד) וראוי שתדע ארמילוס - גוג ומגוג (גימט' ממש תי"ז, עיי"ש. סוד זית) והם שני אחים. וכתב שיש לו שני ראשים, אחד נקרא קמיך והשני שכ'ק, עיי"ש בהרחבה.

ולכך יש לו שני שמות, ארמילוס ורומילוס, עיין אור החיים (בלק, כד, יז).

והוא שר הערב רב, כמ"ש בקול התור (חלק א'). ועיי"ש (חלק ב') שאפרים מלחמתו בארמילוס, וכן בחושבנא "ארמלס". ועיין קנאת ה' צבאות (ח"ב) שהוא סוד עמלק.

ועיין מחשף הלבן (שלח, וזאת הברכה).

שירה

אלא בשלמות הדבר. וזהו שורש שירת הלויים בבית המקדש כל יום דייקא.

והמקור שממנו נאמרת השירה, אמרו (פסחים ק"ז ע"א) לדוד מזמור, מלמד ששרתה עליו שכינה ואח"כ אמר שירה, מזמור לדוד מלמד שאמר שירה ואח"כ שרתה עליו שכינה. והיינו ששירה תחתונה נובעת מהכרת הלב, מכח רוח שבלב, אולם שירה עליונה נובעת מהשראת השכינה, שעליה נאור עוז וחדוה במקומו, ומתוך חיבורו לשמחה העליונה אומר שירה. ולכן אמרו (ר"ה לב ע"ב) אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע מפני מה אין ישראל אומרים שורה לפניך בר"ה ויוה"כ, א"ל אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה. והיינו שאף למעלה יש גילוי של ספרי חיים וספרי מתים, ולכך אין שירה עליונה. ומצד שירה תחתונה אמרו (מגילה י"ב) מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה, והבן. ועין מו"ק (טז ע"ב) גבי שירת דוד על נפילתו של שאול.

ונחלקו בגמ' (סוכה נ ע"ב) אי עיקר שירה בכלי או בפה, והיינו שזהו ב' מדרגות בשירה, שירה תחתונה בכלי, אולם שירה עליונה בפה, ששם מדרגת שכינה כנודע, בסוד שכינה מדברת מתוך גרונו, ודו"ק.

ועל ב' בחינות שירה זו אמרו (מגילה יד ע"א) עד שלא נכנסו ישראל לארץ הוכשרו כל ארצות לומר שירה (וזו שירה תחתונה), משנכנסו לארץ לא הוכשרו לומר שירה, רק בא"י, וזו שירה עליונה, ובא"י מעלים שירה תחתונה עד עליונה בחינת שירה בכלי ופה יחד, והבן.

ושירה שלמה היא שירה לקב"ה שבמקומו כולו שמחה, וכמ"ש (חגיגה יג ע"ב) אשירה לה' כי

אמרו חז"ל (ברכות, י"א) ק"ג פרשיות אמר דוד, ולא אמר שירה עד שראה נפלתם של רשעים ואמר שירה, שנאמר יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. וזהו שירה על בטול הרע, מעין שירת ישראל על שפת הים שראו מפלתן של רשעים, מפלה גמורה, וזהו שיר, שר - רש, והיינו שירה על כך שהאויב נעשה רש כמת, והבן. ובעומק זהו על ביטול שבתוך האדם עצמו. ואמרו (חגיגה יד ע"א) כל יומא ויומא נבראין מלאכי השרת מנהר דינור, ואמרי שירה ובטלי, שנאמר חדשים לבקרים רבה אמנותיך, והיינו שנהר דינור דייקא, שבו ביטלו לכח הרע, כנודע.

ובכללות עבודת השירה על כל שלב ושלב בחיי האדם כמ"ש (שם) על דוד ע"ה, שדר בחמשה עולמים ואמר שירה, דר במעי אמו ואמר שירה שנאמר ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו, (ועין ברכות נ ע"א עוברין שבמעי אמן אמרו שירה על הים, ועין רש"י ברכות י ע"א וצ"ב). ועיין סוטה ל ע"ב. יצא לאויר העולם ונסתכל בכוכבים ומזלות ואמר שירה שנאמר ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו ברכו ה' כל צבאיו וגו', ינק משדי אמו ונסתכל בדדיה ואמר שירה שנאמר ברכי נפשי את ה' ואל תשכחי כל גמוליו וכו', ראה במפלתן של רשעים ואמר שירה שנאמר יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי הללויה, נסתכל ביום המיתה ואמר שירה שנאמר ברכי נפשי את ה' ה' אלקי גדלת מאוד הוד והדר לבשת. ועיין סנהדרין צב ע"ב, ג"כ מתים שהחיה יחזקאל.

והיינו שבכל מצב ומצב צריך לראות את טוב ה' הגנוז במצב זה, ולהכיר שזהו הטוב השלם הראוי לעתה, ואזי אומר שירה, כי אין שירה

ומיוחד, ולעיתיד נגלה בו הוי"ה אחד ושמו אחד, ולכן אף השירה במדרגת אומרים שירה בקול אחד.

ולעתיד שירה זו של קול אחד תאיר הן בעליונים ובן בתחתונים, ומצד כך אמרו סנהדרין (צד ע"א) גבי חזקיה שביקש הקב"ה לעשות חזקיה משיח, גנאי הוא לחזקיה וסייעתו שלא אמרו שירה עד שפתחה הארץ ואמרה שירה, שנאמר מכנף הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק וגו'. והיינו שכאשר מאיר אור משיח, כח השירה נגלה בכל, ואף הארץ אומרת שירה.

וכבר גילוי פורתא זה היה במש"כ וישרנה הפרות (שמואל א' ו, יב) ואמרו (ע"ז כד ע"א) מאי וישרנה (הפרות)? א"ר יוחנן משום ר"מ: שאמרו שירה. (מה שירה אמרו) ר' יוחנן אמר, הודו לה קראו בשמו וגו', ר' אליעזר אמר ה' מלך ירגזו עמים ישב כרובים תנוט הארץ וגו'. הארץ דייקא היינו ניצוץ מן השירה דלעת"ל.

ואמרו חז"ל (עין שמו"ר פרשה כג) ועין תוס' פסחים קטז ע"ב) שהשתא השירה בבחינת נקבה, שירה, אולם לעת"ל היא השירה במדרגת זכר, שיר, שיר חדש, והיינו שלא יהיה עוד צרות אחריה, וזו שירה שלמה, שלא ימצאה כלום מן הצרות, צר - מצרים, אולם עיקר השירה היא על הטוב הנגלה, אור א"ס שממלא הכל, ממלא כל עלמין וכו'. וע"ז עיקר השירה השלמה.

והדברים ארוכים, וקצר המצע מהשתמע. (נכתב על ידי הרב במיוחד לכבוד פרשת שירה תשפ"ה)

גאה גאה, שירה למי שמתגאה על הגאים. **ומצד** שירה של התחתונים אמרו אילו פינו מלא שירה כים, והיינו כים סוף שהוא זמן שירה ראשונה, שירת הים. ואף היא נחלקה, כי שירת משה בפה, כי כל כחו בפה, שכינה מדברת ושרה מתוך גרונו. אולם שירת מרים (שרה בשרה אשת אברהם, שרה לשון שיר) כתוב בה ותקח תוף בידה וגו', והיינו שירה בכלי.

ובכללות יש שירת המלאכים, וזו היא שירה על עוז וחדוה במקומו, אולם בחורבן הבית שכתוב ביה שבוכה הקב"ה, אמרו שנתמעט אף שירת המלאכים, כמ"ש (חגיגה יג ע"ב) בזמן שאין בהמ"ק קיים, כביכול שנתמעטו כנפי החיות, הי מינייהו אימעוט, אמר רב חננאל אמר רב אותן שאומרות שירה בהן.

ויש שירת בנ"א, בעולם השפל, במקום הכלים. וכאשר זוכים אומרים בפה, שהוא מקום חיבור נשמה וגוף, עוה"ז ועוה"ב, ועל שירה זו בפה אמרו, (סנהדרין צא ע"ב) ואמר

ריב"ל, כל האומר שירה בעוה"ז, זוכה ואומרה לעוה"ב, שנאמר אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה.

וכאן בעוה"ז יש ריבוי שירות, ושורשם שירת הים, אז ישיר משה ובנ"י, וכל אחד אמר שירה בקולו. אולם אמרו (סנהדרין שם) עתידין כל הנבראים כולן אומרים שירה בקול אחד, שנאמר קול צופיך נשאו קול יחדו ירגנו, והיינו שלעת"ל מאיר בשלמות לא רק מי שאומר שירה, אלא למי אומרים שירה, והוא אל יחיד

ליקוטים - בשלח

מה תצַעַק אֵלַי (בשלח פרק יד פסוק טו)

על עצם האני דיליה, על רצונותיו, על תשוקותיו, ועל מילוי תאוותיו, אלא כל מחשבתו היא לא-ל יחיד ומיוחד. זוהי בחינת עתיק בנפש.

חז"ל אומרים "בעתיקא תליא מילתא" שזהו השורש של "דבר אל בני ישראל ויסעו". - זהו נחשון בן עמינדב שקפץ לים בבחינה של מסירות נפש, כי זהו כח ההצלה, ודייקא שם נגלה "זה א-לי ואנוהו", "ראתה שפחה על הים"; שהיתה התגלות של בורא העולם, כי ההתגלות הזו היא דייקא מנקודת המסירות נפש של נחשון בן עמינדב שקפץ לים.

כלומר - היתה כאן העתקה מהרצון לחיים דהאי עלמא. - הגע עצמך וכי עלה על דעתו של נחשון בן עמינדב שכאשר יקפוץ לים וימות הוא ייאבד? חס ושלום! הוא ידע שהוא יצא מהאי עלמא, ואז הוא יגיע להתקשרות עם א-ל חי, בבחינת "כי לא יראני האדם וחי - בחייהם אינם רואים אבל רואים הם בשעת מיתתן" (במדבר רבה יד, כב).

'אין עצה ואין תבונה' - מוכרחים להגיע להחלטה בבירור החיים, מה המצב בו אנו נמצאים, מה הנידון ומה העצה. וכמו שנתבאר - הדברים כתובים מפורש בדברי רבותינו, והם ברורים כפשוטם! אלא שמחמת ההרגל האדם ממשיך עם העצות שהיו טובות קודם לכן, ולא משתמש עם העצות החדשות המתאימות לזמן דיליה.

וכי לחינם הקב"ה בא וגילה פנימיות?! - בפנימיות הזו שנמצאת לפנינו כמו שהובא לעיל, מבואר בדברי הבעל שם טוב והאזה"ח שזה לא רק לבעלי מדרגה, למתקדשים והבאים להיטהר, שיש ענין להיכנס פנימה, אלא זה גילוי שהוא הכרחי לכל יחיד בדורנו כעצה להינצל משער הנ' דטומאה, ואין עצה אחרת! (מספר שער הנון)

תכלית יציאת בני ישראל ממצרים לא היתה ביציאה גרידא, שהרי כתיב: "והנה מצרים נוסע אחריהם" (שמות יד, י), הרי שעדיין לא נשלמה גאולתם, ורק בקריעת ים סוף, אחר שהיתה מיתה גמורה למצרים - שם היתה שלימות גאולתם של בני ישראל.

והיינו משום ששורש הגאולה שמצינו בקריעת ים סוף הוא כדברי חז"ל על הפסוק "ויאמר ה' אל משה מה תצַעַק אלי - בעתיקא תליא מילתא" (זוהר כרך ב פר' בשלח דף נב ע"ב) - והוא הכח הפנימי של התורה שעל ידו יש בכח הנפש להיגאל משער הנ' בו הנפש נמצאת כיום!

כלומר - כח התורה של מ"ט פנים טהור מ"ט פנים טמא - הוא הכח להינצל מ"ט שערי טומאה. אבל היציאה משער הנ' שבני ישראל משוקעים בו השתא, הוא רק ע"י כח יותר פנימי הגנוז בפנימיות התורה, וכאשר אין התגלות בנפש לכח הפנימי - בהכרח רח"ל ששער הנ' דקליפה הוא הכח השולט.

והיינו משום שבמדרגת הגילוי של הדברי תורה יש חילוק בין דורות ראשונים לדורות אחרונים. וכמו שמבואר ב'מאור עיניים' (פרשת חוקת) בשם הבעל שם טוב, שבדורות אחרונים ישנו גילוי פנימי בתורה.

וברור ופשוט שגילוי זה הוא לא בכדי, הוא לא במקרה, אלא הוא בבחינת "ממכה עצמה מתקן רטיה", שהקב"ה מקדים רפואה למכה, ורק ע"י גילוי זה יש ביד בני ישראל כח להינצל משער הנ' השולט בכיפה בכל העולם כולו.

...ידוע בספה"ק שבחינת "בעתיקא תליא מילתא" היא סוד הגאולה האחרונה, גילוי ה'עתיק', שזהו גילוי תכלית היצירה. ולהבין - "עתיק" הוא מלשון "ויעתק משם ההרה" (בראשית יב, ח), העתקת דבר. ובעבודת האדם בפנימיות נפשו, בחינת העתקה עניינה שהאדם אינו מחובר לעצמו, המחשבה היא לא

קריעת ים סוף

המקום שזה התגלה בשורש אצל משה רבינו זהו בקריעת ים סוף שנאמר שם "והמים להם חומה מימנם ומשמאלם", והרי אין טבע המים לעמוד כמציאות של חומה אלא שזה גופא נעשה הנס ש"נצבו כמו נד נוזלים" והמים הופכים להיות מציאות של חומה, וברור הדבר - הרי חז"ל אומרים כידוע עד מאד, שכאשר משה רבינו בא להתפלל לפני קריעת ים סוף, אומר לו הקדוש ברוך הוא 'מה תצַעַק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו' 'אמר לו הקב"ה למשה, לא עת תפילה' ובלשון חז"ל הנוספים 'בעתיקא תליא מילתא'. (פורים 85 מדינה תשפ"א)

כל דבר, האחיזה שבו, היא מצד הסוף שבו. כי סוד הנבראים, הוא סוד הגבול, סוד הסוף. ולכך האחיזה שלנו בכל דבר, הוא מצד הגבול, מצד הסוף. והנה בים סוף, נקרע הים. כלומר, נתבטל בחינת סוף שבו, ואז ראו כביכול את הא"ס, ואמרו "זה קלי ואנוהו", כי נתבטל בחינת הסוף של הדבר, ונתגלה בו בחינת האין סוף. כי אין סוף ענינו שלילת הסוף המושג.

ומעתה הבן, שכמו שיש ים סוף, יש סוף. כן בכל דבר יש סוף, אבן סוף, שולחן סוף, וכו' וכו'. וכשם שבים סוף נתגלה הא"ס, ואמרו "זה קלי ואנוהו". כן בכל דבר, יש ביטול הסוף שבו, וגילוי של האין סוף דרכו. אלא שים סוף יצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו, כמ"ש כבר מספר פעמים. (ספר קול דממה דקה)

דעת תבונות

שעומק היחוד הוא שורש הבחירה.

ובעומק, זהו עומק האחדות שבבריאה. מה שנראה בפשטות שהיחוד והבריאה הם דברים נפרדים, בא היחוד ומאחד את הכל, ואף מאחד בקרבו את מה שנראה מונע על ידו, שהיא בחירה, גם אותו הוא מאחד בתוכו.

כל סוד הבריאה הפנימית היא 'אחדות', אבל היכן עיקר גילוי האחדות? יש את האחדות בשורש, וזהו פחות חידוש. עיקר גילוי האחדות הוא, שיש מקום של התפרטות וענפים, בעלמא דפירודא, ושם מגלים את עומק האחדות. זו תכלית הבריאה.

לפי זה, עומק היחוד לא מגלה רק שהוא יחיד בלבד ואין עוד מלבדו כפשוטו, זהו עומק הגילוי העליון. היכן תכלית הבריאה? 'נתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים'. וביחס לסוגייתנו, מהי דירה בתחתונים? במקום הפירוד - לגלות יחוד. היחוד עצמו מגלה את הפירוד ואת היחוד, כי הוא בנוי בצורה של דבר והיפוכו, דבר והיפוכו הוא שורש הפירוד, אך הוא עולה למעלה מתפיסה של דבר והיפוכו. זוהי עומק מדרגת הבריאה

גילוי היחוד למעשה בלימוד החכמה

זה נקרא גילוי של 'פורים', פורים הוא גילוי של "ונהפוך הוא", הופכים את הדבר. וכאמור, בעומק, כאשר הופכים את הדבר זוהי לא שלימות הגילוי, אלא שלימות הגילוי הוא ב'אחד' שנמצא למעלה מהדבר והיפוכו.

זה נקרא "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", שהם שווים בגימטריא, זה מגלה שהאופן שנראה שארור המן צד אחד וברוך מרדכי צד שני, שזהו דבר והיפוכו, כאשר מגיעים ע"י חייב איניש לבסומי עד למדרגה של 'לא ידע', שם מתגלה שהם שווים. זה נקרא דבר והיפוכו, ולמעלה מדבר והיפוכו, זוהי כל מהות פנימיות החכמה.

גילוי היחוד השלם - יהיה לעתיד לבוא, אך כאשר רוצים להבין כיצד למעשה משתמשים בדברי הרמח"ל כיום, היכן ניתן לחיות כיום במהלך שנקרא 'גילוי היחוד' - זו צורת לימוד החכמה, זה נקרא גילוי היחוד למעשה בלימוד החכמה. הדברים הם למעשה ממש לכל צורבא דרבנן שרוצה להגיע לפנימיות גילוי היחוד, מהלך גילוי היחוד למעשה כיצד הוא - הוא כפי שנתבאר כעת בס"ד.

עתה הנך רואה, שאם היה רוצה הקב"ה לגלות כל שאר מעלות שלימותו. כמו שהוזכר מה שהקב"ה חכם, חסיד, רחמן, כיון שהם כולם רק מעלות של טוב - אין בגדרם אלא קיום הטוב. אך ברצותו לגלות היחוד, שבגדרו יש שליטת הרע, הנה שייך לעשות הרע, ולשלוט אותו מן המציאות המוכרח והשליטה, כדי שהיו כל חלקי בגדר מתגלים היטב.

עומק דבריו, כמו שנתבאר, כי מהות הנברא היא בחירה, ואם הוא היה מגלה את חכמתו יתברך שמו בלבד זה היה צד אחד, וכן אם הוא היה מגלה את חסידותו בלבד זה היה צד אחד, והיכן תהיה נקודת הבחירה? לכן שורש גילוי היחוד - הוא עומק שורש הבחירה.

בפשטות, נראה שעומק גילוי היחוד הוא ההיפך של הבחירה. אך בעומק, היחוד הוא שורש הבחירה, כי אם הוא היה מגלה רק את חוכמתו יתברך שמו, אז היה רק צד אחד, וכן בחסידותו. יחודו מגלה שיש שני צדדים, והוא נשלל משני הצדדים. וכיוון ששני צדדים זהו שורש הבחירה, הרי

כאשר נכנסים לעומק החכמה, בכל דבר ודבר צריך להביט באופן של דבר והיפוכו, ולראות מה נמצא מעל גביהם שלמעלה מדבר והיפוכו.

ניתן את הדוגמא הברורה והיסודית. איש אשה זכו שכינה ביניהם, איש צד אחד, אשה צד שני, ושכינה ביניהם. מהי עומק ההגדרה? איש ואשה זהו דבר והיפוכו, ושכינה ביניהם היא למעלה מדבר והיפוכו.

זו הדוגמא היסודית, אבל מכאן ואילך יש להתבונן כך בכל ודבר דבר בבריאה.

ניתן דוגמא נוספת. אש ומים הם דבר והיפוכו, וכמ"ש הגמ' במסכת חגיגה, כאשר מצורפים יחד אש ומים בבת אחת, זה נקרא 'שמים', שהם הופכים להיות דבר 'אחד', בבחינת 'עושה שלום במרומיו'.

כאשר אנו לוקחים כל דבר בבריאה, ומביטים בו באופן של דבר והיפוכו, ומה שעל גביו שהוא למעלה מדבר והיפוכו, זה נקרא גילוי היחוד למעשה בלימוד החכמה.

דע את תורתך - היבור לתורה

פרק יג' - שכניה בעסק התורה

העוסק בתורה בסתר – הצטרפות לקדמה שנברא העולם

מה השייכות בין יחיד שעוסק בתורה לגילוי של ה' שנמצא בכל מקום, וכי שנים שיושבים ועוסקים בתורה אינם קשורים לגילוי של ה' ית' בכל מקום? אם נאמר "בכל מקום שאזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך", אז מה ההבדל בין אחד שיושב ועוסק בתורה לשנים שיושבים בעוסקים בתורה, הלא זה אותו דבר? כי ביחיד העוסק בתורה, שמה מתגלה מעין יחידו של עולם, "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד", יחיד בעליונים ויחיד בתחוננים, יש כאן גילוי שיחיד שעוסק בתורה הוא עוסק בה באופן של בכל מקום אשר אזכיר את שמי.

התורה נקראת שמותיו של ה' יתברך. איפה בעיקר מתגלה שמותיו של ה' ית'? לאחר שנברא העולם, השם אברהם נראה כשמו של אברהם. מתי שמו של אברהם נראה כשמו של קוב"ה להדיא? קודם שנברא העולם ברור שהשם של אברהם זה לא אברהם אלא זה שמו של קוב"ה, והשם של יצחק זה לא שמו של יצחק אלא שמו של קוב"ה, ורק לאחר שנברא העולם השם אברהם או השם פרעה נראים כשמות בני אדם. אבל כשנאמר "בכל מקום אשר אזכיר את שמי", כל התורה כולה היא שמותיו של הקב"ה, וא"כ במי שיושב ועוסק בתורה יחידי - אצלו כל השמות בתורה הם רק שמו של הקב"ה.

זה העומק של מי שיושב ועוסק בתורה יחידי. היום מי שעוסק בתורה יחידי, הוא עוסק בשמות של בני אדם, הוא עוסק בשמות של פרעה או לבן - הוא לא עוסק יחידי. הוא עוסק בסוגיא של שנים שותפין, הוא לא עוסק בתורה באופן של יחידי.

כל צורת העסק התורה באופן זה היא לא יחידי, הוא כל הזמן דן או בסוגיות של דיני עופות או דיני בהמות, הוא עוסק בדבר שהוא מעבר ליחידות. אבל מי שיושב ועוסק בתורה יחידי, הוא רק אדם שעוסק בתורה שהיא כולה שמותיו של קוב"ה, הוא עוסק בתורה במדרגת יחידי. על זה נאמר "בכל מקום אשר אזכיר את שמי", כי אין העולם מקומו, אלא הוא מקומו של עולם.² על זה נאמר "בכל מקום", מצד ה'מקומו של עולם', ולא מצד ש'העולם הוא מקומו' שבו יש בחירה של מקום הבית המקדש שזה מקום הגילוי.³

כל היושב ועוסק בתורה לבד, השכינה יושבת ושונה כנגדו. עכשיו נבין דבר עמוק. יש מדרגות של אחד, שנים, שלשה, עשר. יתר על כן נתבאר שבכל פעם שהאדם לומד, הוא צריך לצרף את עצמו לששים ריבוא. זה נקרא "ואהבת לרעך כמוך" - "זה כלל גדול בתורה", שבכל עסק התורה אני צריך לצרף את עצמי לכל הששים רבוא, זה הכלל הגדול בתורה בעצמה.⁴ וזה פן אחד של הדברים - מה שהאדם מצרף את עצמו לששים ריבוא.

אבל ישנה אבחנה עמוקה מזה, שכאשר האדם עוסק בתורה לבד, הוא נמצא במקום של קודם שנברא העולם - ולכן בעומק הוא נמצא לבד. וזוהי תפיסה הפוכה לגמרי מהאבחנה הקודמת שנתבארה עד השתא.

זה העומק של מי שיושב ועוסק בתורה בסתר. סתר מלשון נסתר, וגם מלשון סותר. דלא כדרך תלמידי חכמים שנקראים בונים, הוא יושב ולומד בסתר, כי בעומק, הוא עוסק במדרגה של תורה שהיא לפני כל בנין. המציאות הפנימית של אחד שיושב ועוסק בתורה הוא - שהוא יכול לצרף את עצמו למקום שלפני שנברא העולם.

ועל זה נאמר בעומק "בכל מקום שאזכיר את שמי, אבוא אליך וברכתך". מה זה 'מקום'? זה לפני שנברא העולם, שיש את "המקום אשר בחר בו ה' אויה למושב לו", יש מקום שהוא ית' בחר, ואיפה מתגלה בכל מקום שאזכיר את שמי וכו'? זה קודם שנברא העולם, שהיה ה' אחד ושמו אחד, וזה ממלא את כל המקומות. מה היא מדרגת יחיד שעוסק בתורה קודם שנברא העולם? שם אני מגלה שבכל מקום יש גילוי יתברך שמו. וזה המדרגה העליונה של יחיד שעוסק בתורה.

עכשיו שנברא העולם, יש 'המקום' בה"א הידיעה, וזה הר המוריה. לעומת כך הר סיני, ידועים מאד את דברי חז"ל שהר סיני הוא 'שפל שבהרים', ובו חלה האבחנה של מתן בתורה במדבר. על זה חל 'בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'', כלומר, זה הגילוי של המדרגה של העולם באופן של גילוי התורה קודם שנברא העולם. זה הגילוי שבכל מקום יש גילוי של ה' יתברך, לא רק במקום של מציון הושתת העולם שזה המקום בה"א הידיעה שזה המקום של השראת השכינה באופן של בנין העולמות - אלא, הגילוי של מדרגת קודם שנברא העולם דייקא בכל מקום.

^א וצריך לומר ולהרגיש את זה. אם הוא רק אומר זאת והוא לא מרגיש שכך היא האמת, זה אינו אלא פטפוטי עופות.

^ב [וכמו שרחיב בזה בנפש החיים, שער ג']

^ג עד השתא עסקנו בה'הלכות דעות' של זה ומתקרבם יותר לשלב ה'למעשה' של הדברים. וזה צורת כל השיעורים האלה, בתחילה הרחבנו על ההלכות דעות של הדברים ומתקרבם יותר ויותר עד הנקודת המעשה של הדברים. ולהלן בעזר ה' יתבאר את הנקודת המעשה של הדברים.

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן יא' - סעיף ח': המשתחוה לבהמה, צמרה פסול לציצית. המשתחוה לפשתן נטוע, כשר לציצית שהרי נשתנה

בירור הלכה - סעיף ח'

בגדרי החילוק בין צמר לפשתן, מצינו כמה ביאורים.
 א. כתב המג"א (ס"ק יב) וז"ל, ואע"ג דנשתנה, דמעיקרא צמר והשתא חוטיין, מ"מ עדיין חזותיה עליו, נראה שהוא צמר, משא"כ בפשתן נטוע דהוי כעץ בעלמא "ונקרא" עץ, וכיוון שעשאו חוטיין מראיהו הראשון חלף והלך לו, עכ"ל. ומבואר במג"א חילוק ראשון, שצמר גם בשעה שמחובר אל הבהמה נקרא צמר, ולכך כאשר גוזז הצמר לא נשתנה שמו, משא"כ פשתן שמחובר לעץ, נקרא עץ, והשתא עשאו חוטיין ונקרא השתא חוטיין. וזש"כ המג"א, בפשתן נטוע, דהוי כעץ בעלמא, "ונקרא עץ", וכיוון שעשאו חוטיין, עכ"ל. והוי שינוי השם. ויתר על כן בע"ז יש דין מיוחד לעקור את שמה, שלא יזכר שמה הראשון, ולכך כיון שנעקר השם הראשון, עץ, חשיב כנעקר שמו ונעקר איסורו.

ב. בתוך דברי המג"א הנ"ל גנוז סברא שניה, וז"ל, דמעיקרא צמר, והשתא חוטיין, מ"מ עדיין "חזותיה" (עיי' מחצית השקל על אחר) עליו, "ונראה" שהוא צמר, משא"כ בפשתן נטוע וכו', וכיון שעשאו חוטיין, "מראיהו" הראשון חלף והלך לו, עכ"ל. ובסברא זו נראה שתלוי ב"מראה". וביאר את סברת הדבר בערוך השולחן (ס"ק כו) וז"ל, מעיקר הדין, בין משתחוה לבהמה ובין לפשתן נטוע שהוא מחובר, מותרים הצמר והפשתן לציצית, שהרי נשתנו, אלא שעם כל זאת פסלו הצמר, מפני ש"נראה לכל" שהוא צמר, ואיכא "ביזוי מצוה", אבל פשתן אינו ניכר כלל, דכשהוא מחובר הוא כעץ בעלמא, והשתא הם חוטים (מג"א, ס"ק יב), עכ"ל. וביאור דבריו, שיסוד האיסור הוא ביזוי מצוה, וכל ש"ניכר לכל" אסור, וכל שאינו "ניכר כלל" לא פסלהו. ובאמת קצת יש לעיין, שהרי ניכר לכל שהוא צמר, אולם אין ניכר לכל שהוא הצמר שנעבד, וכמעט אין מי שיודע ע"ד כלל שזהו הצמר הנעבד, ומה לי שניכר לכל שהוא צמר.

ג. כתב הלבוש על אתר, וז"ל, אע"ג דלהדיוט שרי דהא כמחובר לקרקע הוא, מ"מ לעשות בה דבר מצוה לגבוה אמאיסה, ואע"ג שנשתנה, אין כאן שינוי גדול ואזלינן לחומרא. אבל המשתחוה לפשתן נטוע, כשר לציצית, שהרי נשתנה הרבה ממה שהיה בעודו נטוע, ולא נמאסה לגבוה כל כך כמו הצמר מן הבהמה, עכ"ל. ולדבריו אינו תלוי במה ש"נראה", אלא בעצמות הדבר, שכיון שנעבד מאיס. ולכך חלוק צמר פשתן, כי הצמר אין בו שינוי גדול, משא"כ הפשתן משתנה הרבה ממה שהיה בעודו נטוע. והשינוי מגדיר זאת כדבר אחר, וצורתו הראשונה נמאסה, ולא צורה זו.

ד. בהמה וצמר, הוה תלוש, משא"כ עץ ופשתן, הוה מחובר לקרקע, ומחובר לקרקע קיל יותר. עיי' מג"א לקמן בסימן קנ"ד ס"ק י"ז, ובביאור דבריו במחצית השקל שם, ונשאר המג"א על סברא זו בצ"ע, עיי"ש היטב, ואכמ"ל.

הלכה פסוקה - סעיף ח'

לכתחילה ראוי להדר לא לעשות ציצית מדבר שנעשה בו מעשה איסור של ע"ז, אפילו נעקר צורתו ושמו, ונעקר איסורו, כל שיש ולו זכר קל לדבר.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ח'

אמרנו (תמורה, כו, ע"א) איזהו נעבד, כל שעובדין אותו, הוא ומה שעליו אסור.

וביאר נשים ילחק (ח"א, דרוש לשבת תשובה תר"ט, אות י') וז"ל, שכל דבר שנאסר מצד ע"ז, שורה עליו רוח טומאה, והוא משכן הסט"א ממש. ואין זה רק מה שנעשה ע"י מעשה אדם, שע"י יש יכולת הטומאה לשלוט בו, משא"כ דבר שהוא בטבע הבריאה (כגון הר שעבדהו) שלא ע"י מעשה האדם, והוא מעשה בראשית ממש, אין זה משכן הסט"א, עכ"ל והנה שורש נעבד, הוא אדם, כמ"ש (סנהדרין, סא, ע"ב) דתניא, לא תשתחוה להם, להם אי אתה משתחוה אבל אתה משתחוה לאדם כמותך, יכול אפילו נעבד כהמן, ת"ל ולא תעבדם. וביאר רש"י על אתר, וז"ל, נעבד כהמן - שעשה ע"ז, כדאמר צמגילה (יש, ע"א), עכ"ל. וכתב ציריעות דבש (ח"ב, דרוש ב, ד"ה והנה עיקר) וז"ל, שם המן הוא שם עכו"ם, ולכך קראו המן ע"ש עכו"ם, אחד מאורות כוכבים כפי זרחתם צעזעדתם, וזו היא הנורה חקק בצגדיו, ולכך מרדכי לא יכרע. ואמרנו, נעבד כהמן, והוא שם עכו"ם, ולכך אין צמגילה שם (הוי"ה) כלל, הואיל שזכר צמחו פעמים הרבה המן, ואין ראוי להזכיר צו שם קדוש, עכ"ל. ועיי' מגן גבורים (אר"ח, סימן קיג, ס"ק ג).

וכתב עוד ציריעות דבש (שם) וז"ל, ואמרין צמג' (סנהדרין, סג, ע"א דאסור להזכיר שם עכו"ם, חוץ משם ע"ז הכתובה צמורה יש להזכירו, והטעם מצוה צוה"ק, כי יש להם זך קדושה, והם מסתרא דטוב ורע, ועץ הדעת אשר מתהפך מרע לטוב ומטוב לרע, והוא להטת החרב המתהפכת, משא"כ שאר שמות עכו"ם הוא כולם רע אצות הטומאה, ולכך מטמאים הפה והלשון, עכ"ל. וכתב עוד נשים ילחק הנ"ל, וז"ל, כמ"ש פרעה, לי יאורי ואני עשיתיני, עכ"ל. והיינו שפרעה הוא כהמן שהוה נעבד לע"ז. ונודע, פרעה, פה-רע, והיינו שפרעה עשה ע"ז, הוא השורש לכך שע"ז מטמאים צפה והלשון, כמ"ש היערות דבש הנ"ל. וכן צהמן אמרו, לית דינע לישנא ציטא כהמן, והיינו כנ"ל, כפרעה, פה-רע, כי אדם כח מדבר, ולכך אדם שנעבד ונעשה ע"ז, כח המדבר שבו נעשה ע"ז ונגלה צלם של נצודנלאר ששמו שם ה' צמחו והיה מדבר, ולכך אסור להזכיר שמו, והבין.

ומשורש ע"ז של אדם הנעבד, מתפשט צהמה הנעבדת. ושורש לצהמה הנעבדת, הוא עשו, ששמו אדום, ירידה ממדרגת אדם, וכולו כאלהת שער, כשער עוים, כמ"ש הרא"ש (במדבר, י, יב) וז"ל, ושעיר עוים זה עשו, דכתיב איש שעיר, עכ"ל. וכן ציעקב כתיב (בראשית, כו, כג) היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות, שלקחה רבקה שעיר עוים ונתנה על ידו. ושערות אלו הם השורש לציצית, צמינת שערות הראש, לציצית ראשי, היפך עשו שכולו איש שעיר.

קונטרס עתיק

עתיק - נצח והוד - מתלבשים באזניים - במצח - בעינים, דא"א

ולכן יש במצח סוד הדינין כנודע כי כ"ד בתי דינין במצח ז"א מיסוד דאמא אשר שם, רק שבכאן בעתיקא הם נכפין, עיי"ש.

והבן שכח שערות אלו, אור חוזר, אש, מכח עתיק שזו מהותה. וצרוף הארתם ליסוד הנמצא במצח, כי מחד במצח מתלבש יסוד דעתיק, ובו אור החסד דעתיק, בסוד חסד גנוז בפומיה דאמה. ומצד כך זהו בחינת שפע היורד מעילא לתתא, מיס. אולם תכלית הכל לחזור ולהעלות הכל לשורשו, ולכך אף במצח - יסוד, ששם שורש כל הבנין דתיקון שם מ"ה, יש בו הפכו, כח של עליה מתתא לעילא, מכח עתיק, שעיי"כ מעלה כל עולם התיקון בחזרה לא"ק, מכח הארתו בשם מ"ה שבמצח שבו כל התיקון, והבן הייטב.

וכתב עוד שם וז"ל, ואמנם ב' הבחינות שבב' פרקין תתאין דנ"ה, שהם סוד הירכיים שהם תחת היסוד, הם ב' עיניים (ונקרא עינא פיקחא או אשגחא פיקחא), והיסוד מקומו במצח, עכ"ל. והבן שאור של נ"ה של עתיק, סוד אור חוזר כנ"ל, מאירים הן ביסוד - מצח, והן באזניים, שורש כל התיקון, כי מצח אור התיקון, והאזניים שורש העדר השבירה, כנודע, שכל מקום שיש הארת האזניים כראוי לא היה בו שבירה, וכן מאירים בעיניים, מקום השבירה שנתקן. והבן מאוד שמאירים, הן במקום שקודם השבירה - אזניים, הן במקום שהיה שבירה ונתקן - עיניים, והן במקום התיקון - מצח. ובזה מאחדים הכל ומעלים הכל לא"ק, עיי"שערות שעולים לעילא.

בכללות נה"י דעתיק מתלבש בחג"ת דא"א, והיינו ג' פרקים עלאין של נה"י בחג"ת דא"א, וג"פ אמצעים של עתיק בנה"י דא"א. וב"פ תתאין דעתיק מתפשטים לראש עולם הבריאה, בסוד דדי בהמה.

ובסוד ז' תיקוני גלגלתא, נו"ה מתלבשים בב' עינין ותרין אודנין, ונקרא עמר נקא, כי משם יוצאים בחינת השערות, ובב' אודנין מתלבשים ב' פרקין עילאין דנו"ה שהם ב' כולייין וב' ביעין דדוכרא, ובב' עינין מתלבשים שאר פרקין דנו"ה דעתיק, ועינין נקרא אשגחא פיקחא, לשון חסדי דוד אות כט. ועינין עץ חיים, שער י"ג, פ"ו, מ"ק.

וכתב בעץ חיים שם וז"ל, ונו"ה יש בהם ב' בחינות, א. הוא סוד היותן סתומים שהם סוד תרין ביעין דדוכ', והרמז להם הם ב' אזניים דעתיקא, ולהיותן ב' ביעי שהם סתומים, לכן לא נזכר אזניים כלל בעתיקא לא באד"ר ולא באד"ז, ולהיות שלעולם נצח כלול בחסד והוד בגבורה, לכן נ"ה אלו רמוזים בגלגלתא ומוחא וטמירי תמן, ולהיות שלעולם נ"ה הם סוד הדינין כולם כנזכר פרשת צו בסוד וערבי נחל, ולכן מתפשטים מהם השערות שהם סוד הדינין כנודע, ולכן סודם הם אור חוזר, הו"ה, ממטה למעלה, כי יוצאין מנ"ה ולמעלה על הגלגלתא ומשם יוצאין, ולהיות ששרשם מן האזניים שהם נ"ה, לכן צריך לבער שערי מעל אודנין, והבן זה כדי שלא יהיה להם כח וחוזק גדול. ואמנם בחינת אלו הב' למעלה מן היסוד, כי אלו ב' אזניים ויסוד דנוק' ודוכ' דעתיק שניהם במצח, כמ"ש, כי כמו שבמצח דז"א הוא יסוד דא"א, כן במצח דא"א הוא סוד היסוד דרדל"א, לכן נ"ה אלו מתגלין במצח, כי הם יריקו השפע ליסוד,

מה תצעק אלי (ספר זוהר בשלח פרק יד פסוק טו)

ועם כל זה, הדין הוא יתר, אבל יש בו רחמים, כפתוב כגבור, ולא גבור. פאי' מלקמות, ולא איש מלקמות. שודאי אף על גב שעושה דין, חס על מעשיו. ולכן ה' ילחם לכם ואתם תחרישון. אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא בחר בהם לחלקו ולירשתו, שפתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי. דבר זה נתבאר בספרא דצניעותא, ושם הוא הסוד שלו, ויאמר ה' אל משה. רבי יהודה פתח ואמר, (יונה א) ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה. מה פתוב למעלה? וימן ה' דג גדול. וימן - כמו שנאמר (דניאל א) וימן להם המלך דבר יום ביומו. אשר מנה את מאכלכם.

עץ היים

עם ביאור בלבבי משכן אבנה
שער הנסירה ♦ פרק א'

ברש"ש, שהנה"י דנה"י נכללין בחג"ת דנה"י, ולכן הם ג' פעמים ז"ק שהם כ"א אזכרות שהוא גימ' אה"ה.

כי שם אה"ה מורה עיבור דהיינו אנא זמין למהוי כנזכר בזהר: והיינו שהם ב' הגדרות, מצד אימא הוא 'אנא זמין לאולדה', ומצד ז"א הוא 'אנא זמין למהוי' שהוא הו' הנזכר.

אח"כ זמן היניקה ואז יצא ז"א למקומו כולל ו"ק באורך והוא ו' דהוי"ה והיא גדולה כי בהיותו תוך ה' דבינה היה ו' זעירא, ועתה ו' זו ראשה עב כי שם המל' עמו ואחר הראש מתפשט הוא"ו בדקות והטעם שהאשה עולה עמו ואינה יורדת עמו: והיינו שבעיבור שהוא תלת גו תלת הוא ו' שבתוך הה', ו' זעירא, ואחר זמן היניקה הוא יוצא ו' לעצמו, ונעשה קומה של ו"ק, ומה שהיה בסוד ו' שבתוך ה' דאה"ה עכשיו הוא ו' דהוי"ה, וכמו כן בעיבור מה שהיה ו' זעירא והמלכות הייתה בסיום הו' בסוד פסיעה לבר, ועכשיו ביניקה הוא ו' גדולה, והנוק' גם עמו אך בראש הו' ולכן ראשו עב. אולם אין העביות מתפשטת למטה כי אין שם הארה של הנוק', ונבאר.

מעיקרא יצאה הנוק' בסוד נקודה, ואזי מקומה הוא תחת היסוד, והנה כאשר היא גדלה, כל קומתה גודלת ועולה עד התפארת, ואזי לכאורה היא אינה בסוד נקודה, וצ"ב. אולם מ"מ מקומה השורשי הוא תחת היסוד, והיינו כפי שכתב הרב לעיל שהוא ראשית ואחרית כל דרושיה של הנוק' שהיא בסוד נקודה, וגם אי נימא שעולה לתפארת בסוד נקודה, הרי לכאורה אין הוא מקומה השורשי, כי מקומה השורשי בסוד נקודה הוא תחת היסוד.

ברם מאידך מקום הנוק' הוא בחזה דז"א שהוא התפארת, והיינו כשהיא עמו אב"א שהיא מקבלת

ענין ג' מציאות בזו"ן שהם עיבור ויניקה ומוחין ואע"פ שכבר ביארנו באורך אצלינו, בתחילה היו ג' כלולין בג' והם מציאות חג"ת דז"א שהיו מתגלין לבד: הרב חוזר ומבאר מעט דברים שכבר התבארו ומוסיף כמה נקודות.

והוא מה שכבר הוזכר לעיל שכאשר יש מציאות של תלת גו תלת יש בזה ב' בחינות, בחינת עליונה מסוד א"א שקיפל רגליו ואזי נכללו הנה"י בחג"ת לצורך לידת הז"א, ובחינה תחתונה הוא בסוד ז"א כשהוא ג' כלילין בג' ואזי החג"ת נכללין בנה"י, והיינו שהחג"ת דז"א הם במדרגת נה"י.

אולם עיין בהגה"ת הרש"ש וז"ל, "חג"ת דפרצוף הנה"י, והוצרכו הנה"י להכלל ולהתעלם תוך החג"ת, כי לא יכלו להתברר עד זמן היניקה. וביניקה על ידי החלב נשלם בירור נה"י דנה"י, וגם נתקן פרצוף החג"ת". והיינו שהנה"י עצמן נחלקים ל"ס, והיינו דהנה"י דנה"י נכללין בחג"ת, ואמנם הוא משורש בחינת א"א, אך הוא גם בז"א כפי שכבר התבאר לעיל, וכאן היינו מחמת רוב הדינים שבנה"י דנה"י הם היו צריכים קודם להיכלל בחג"ת ואח"כ יתבררו ע"י החלב בזמן היניקה, בסוד דם נעכר ונעשה חלב.

והוא ו' שבתוך הה': כבר התבאר בדברינו שה' שבאה"ה אינו רק שורש ז"א באימא, אלא גם שורש הנוק' באימא, והיינו דאות ה' יש בה ו' וד', ו' הוא שורש הז"א וד' הוא שורש הנוק' כנודע.

באה"ה דתפילין שהוא כמנין כ"א אזכרות שבהם מפני שאין מתגלין רק חג"ת וכ"א מהם כלול מז"ק שהם זו"ן הרי כ"א כמנין אה"ה: והיינו משורש שם אה"ה בסוד 'אנא זמין לאולדה', ומחמת שהוא תלת כלילין בתלת לכן הוא נקרא רק חג"ת, וכפי שהתבאר

א בשער העיבורים.

ב כלומר מיירי על משך הזמן דכניסת המוחין דיניקה, בלח"י.

ג כפי שיבאר מיד.

ואזי נחסר לו נה"י והוא מקבלם מנה"י דבינה, אלא השתא השלמת הנה"י דבינה היינו רק כאשר מצרפים את חלקי החג"ת ונה"י שלו עם חלקי התבונה שיוורדים מלמעלה, וכפי שהתבאר בדרושי הצלם פ"ו, לדוג' בקו ימין, שפרק עליון דנצח תבונה מצטרף עם ב"פ דחסד דז"א ונעשה חכמה דז"א, ופרק אמצעי דנצח תבונה מצטרף עם פ"ת דחסד דז"א ופרק עליון דנצח ונעשה חסד דז"א, ופרק תחתון דנצח תבונה מצטרף עם ב"פ דנצח דז"א ונעשה נצח דז"א, וכעזה"ד בקו שמאל ע"י הוד דתבונה עם גבורה והוד דז"א, ובקו אמצעי ע"י יסוד דתבונה עם תפארת ויסוד דז"א.

ואז יש בו כח להוליד אך עדיין אינו חייב במצות: ואמנם כיון שאינן מוחין גמורים, אין בו כח להוליד אלא רק באקראי בעלמא, ורק ב"ג שנים יש בו כח להוליד ואזי מוליד בקבע. וכמו כן אינו חייב עדיין במצוות.

אבל כשהוא בן י"ג שנים ויום אחד שאז מושפעין בו חו"ב חו"ג שהם ד' מקיפין מלובשין בבינה ואח"כ נכנסין בראשו ואז חייב במצות ומניח תפילין כמ"ש בע"ה: החו"ג הם הדעת, וכיון שהם עדיין לא נכנסו בז"א אלא הם מקיפין על ראשו לכן הם ד' מוחין, ורק כשנכנסים בתוכו הם נעשים ג' מוחין חב"ד.

אח"כ בעיבור הב' כדי לעשות מוחין אז נעשה ראש אל ו' והם חו"ב ותרין עטרין ומתלבשין בנה"י דתבונ' ונעשין ג' לבד ואח"כ נכנסין בז"א בחג"ת שלו מן הו"ק שבו (של) ו' ראשונה של זמן היניקה וחוזרין חג"ת להיות חב"ד ובהם נכנסין ד' מוחין עם נה"י דבינה בתוכן; וכפי שהתבאר לעיל שבזמן הגדלות החג"ת עולה כולו להיות חב"ד והנה"י עולה כולו להיות חג"ת ואז נחסר לו נה"י ואזי הבינה משלימה לו מהנה"י שלה לנה"י שלו, אולם כפי שהתבאר שלעולם כל הגדלה נבנית מתתא לעילא ומלעילא לתתא, נמצא דגם מה שנה"י דתבונה משלימים לנה"י דז"א, מלעילא לתתא, גם החג"ת עולים מתתא לעילא להיות מוחין, ואזי עולה גם הנה"י להיות חג"ת, ולכן גם כאן שמוחין דגדלות הרב כותב שנכנסים המוחין עם נה"י דבינה, והבן.

חיותה דרך הנקב מאחור. נמצא שיש ב' מקומות שורשיים לנוק', א' בסוד נקודה^ד, תחת היסוד. ב' בחזה של ז"א בסוד נקודה.

טעם הדבר, הוא מפורש בדברי הרב, כי ודאי שעיקר מקומה הוא תחת היסוד, אלא דכיון דז"א בזמן העיבור היה תלת גו תלת, והיא הייתה כלולה עמו בה' דאימא עילאה שהוא ו' שבה' והיא הד' שבה', נמצא לפי זה שמקום הנוק' שהוא תחת יסוד שגם עלה לחג"ת עם הנה"י, וא"כ היסוד עלה למקום התפארת, וא"כ הנוק' נמצאת ביסוד שהוא במקום התפארת, דהיינו שהיסוד הוא במקום החזה.

לפי זה מש"כ הרב 'שהאשה עולה עמו ואינה יורדת', היינו שיש גילוי של ההבחנה שהיא בסוד נקודה גם במקום החזה כי היא נשארה במקום היסוד שהוא במקום התפארת, אולם כאשר היא גדלה ועולה למקום החזה אז הוא בסוד שהיא מתפשטת ואינה בסוד נקודה, ולכן היא עתה בזמן היניקה בראש הו' ומחמת כן ראש הו' הוא עב, ולא למטה.

הנה אע"פ שהוא עתה בסוד הו"ק עכ"ז יש לו י"ס, רק שהמוחין של הקטן אינם בסוד חב"ד רק מחג"ת לבד כי מחג"ת נעשין לו ג"ר וג' אמצעית, ומנה"י נעשין לו ג"ת: עיין בש"ש שביאר שדברי הרב כאן הם בקיצור וסמך על מה שביאר במ"א, וביאור הדברים הוא שנחלקו הו"ק לג' שלישים כל אחד, והיינו שב' פרקים עליונים דחג"ת נעשו חב"ד, ופרקים תחתונים דחג"ת ופרקים עליונים דנה"י נעשו חג"ת, וב' פרקין תחתונים דנה"י לנה"י, ונמצא כל חלק עשוי ב' פרקין.

וכשנגדל שהוא אחר ט' שנים ויום אחד אז יש לו ג"ר מחב"ד ולא מחג"ת כבתחילה ובאים לו נה"י מבינה: אמנם אחר ט' שנים יש לו ג"ר מחב"ד ולא מחג"ת, אך אינם ג"ר גמורים אלא הם ו"ק דגדלות. אולם מש"כ ובאים לו נה"י מבינה עיין בש"ש שביאר שאינו כפשוטו כי נה"י מבינה שבאים להשלים נה"י שלו הוא רק בגדלות הגמורה מי"ג ואילך כפי שהתבאר לעיל שהוא ההגדלה כאשר כל החג"ת של ז"א עולים להיות חב"ד שלו, וכל הנה"י שלו עולים להיות חג"ת שלו,

^ד במקום היסוד היא ודאי נקודה, אולם מתחדש (ויבאר להלן) שגם במקום החזה יש בה הבחנה שהיא בסוד נקודה ויש בה הבחנה שהיא בסוד התפשטות ואזי אינה בסוד נקודה, ודו"ק.

אולם בז"א היא הארה מנה"י דתבונה ולא נה"י דז"א עצמן שמתפשטים כבא"א.

בדקות יותר, הכח לעשות נה"י חדשים הוא מכח היסוד שבו כח ההולדה, כלומר בשורש העליון הוא גילוי של הארכה, אך בגילוי לתתא הוא מדין הולדה.

וז"ש בזהר כי ירכין לבר מגופא כי גוף הז"א לא היה רק ו"ק ונסתיימו בג"ר והג' אמצעית: והיינו דהו"ק שלו הם הג"ר והחג"ת, והנה"י הם לבר מגופא, והוא מעין לאה שקומתה קצרה, והיינו שהו"ק שלה מסתיימים בתפארת לעומת רחל שמתחילה ממקום החסד ומסתיים ביסוד. והיינו שהם ב' תפיסות של ו"ק או ו"ק עליונים או ו"ק תחתונים, וכמו כן הם ב' תפיסות של לבר מגופא, או מצד הג"ר העליונים או מצד הנה"י התחתונים, והבן.

אמנם ג"ת הם לבר מגופא שהם ו"ק הת"ת כי לא יצאו רק מנה"י דאמא: ו"ק הת"ת היינו הנה"י החדשים דז"א. וכפי שהתבאר לעיל שאינו ישירות מנה"י דאימא לז"א, אלא הוא הארת נה"י דתבונה בחג"ת דז"א שהם היו נה"י שלו שעלו, ומכח הארה זו נעשים לז"א נה"י חדשים.

נמצא לפי זה שהו"ק שיש בידינו השתא חציו הוא ו"ק גמור יו אינו אלא הארה חדשה. ונבאר כי הנה בשורש השורשים בא"ק, והיינו באורות אח"פ שמתפשטים אורות האזן עד שיבולת הזקן ואורות החוטם עד החזה ואורות הפה עד הטבור, שם מתגלה ו"ק גמורים, ומטבורא דא"ק ולמטה הם בחינת הג"ר התחתונים כמבואר, לעומת כך בעולם התחתון מתגלה ההיפך שהו"ק הם הו"ק התחתונים והג"ר הם ג"ר עליונים. והטעם הוא כי עיקר מדרגת האי עלמא הוא הז"א שהוא ו"ק ולכן הם ו"ק תחתונים, לעומת א"ק עיקר מדרגתו הוא ג"ר, רישא, ולכן הם ו"ק עליונים, ו"ק לעילא.

והוא הטעם של החילוק בין רחל ללאה, כי רחל היא מלכות תחתונה וביחס הזה הו"ק הם ו"ק תחתונים ולכן רחל מהחזה ולמטה, לעומת לאה שהיא בסוד מלכות תבונה, שהיא עד החזה נמצא שהיא שייכת

ויסוד זה שהם ב' תנועות מתתא לעילא, ומלעילא לתתא, הוא ג"כ באדם, והוא שמלעילא לתתא הוא בסוד 'רוח הקודש' ומתתא לעילא הוא בסוד ה'עמל'.

וז"ס בזהר פרשת אחרי מות דס"ה כי שם אלהים שירותא חד מז"א ופי' כי הגבורה הנקרא אלהים חזרה להיות בינה שהוא המוח הב' דרישא דז"א: והיינו כי בזמן הגדלות כמבואר לא התחלקו הו"ק לשלישים, אלא כל החג"ת עלו להיות חב"ד, וכל הנה"י עלו להיות חג"ת, ולכן הגבורה חזרה להיות בינה דז"א, והחסד חזר להיות חכמה דז"א.

ומנה"י הראשונים של זמן היניקה נעשה לו ג' אמצעית ועתה חסרים לו נה"י דז"א: כלומר מהנה"י הראשונים הם אלו שעלו להיות חג"ת, ולכן השתא חסרים לו נה"י.

וצריך שיבאו מחדש וז"ס בזהר בראשית כי הנטיעות היו קרני הגבים ושתלם, והביאור כי נה"י דאמא אשר הלבישו לד' מוחין ונכנסו בגו חב"ד דז"א משם ירדו אותן הנה"י דבינה עד נה"י של ז"א שנעשו חג"ת כנ"ל ומשם האירו והוציאו נה"י חדשים לצורך ז"א: כלומר הנה"י דתבונה שבאים להשלים נה"י דז"א אינו השפעה ישירה מנה"י דתבונה לנה"י דז"א, אלא נה"י דתבונה שהם הלבישו את הד' מוחין שהשתא הם ג' חב"ד דז"א הם יורדים ממדרגת רישא למקום חג"ת דז"א, שהם נה"י הראשונים שעלו ונעשו חג"ת, ומחמת כן הם מאירים למקום נה"י דז"א והוציאו נה"י חדשים.

נמצא שמתחדד מה שהתבאר לעיל שנה"י דתבונה משלימים נה"י לז"א, שהוא ע"י נה"י דז"א דייקא, כלומר נה"י דז"א שעלו ונעשו חג"ת. ושורש העליון של הנה"י של עליון שמאיר ונמשך לתחתון הוא בעתיק, בסוד פ"ת דנו"ה דיליה שירדו למקום עולם הבריאה בסוד דדי בהמה, ואמנם הם רק נו"ה והיינו כי היסוד הוא קצר ולא מתגלה בו הארכה. ושורש זה מתפשט בא"א כאשר הוא קיפל רגליו ועלו הנה"י דיליה לחג"ת דיליה, ואח"כ כשהוא פושט את רגליו בחזרה מתגלה 'מעין' הארכה, 'מעין כך' נעשה השתא בז"א שהנה"י שלו עלו להיות חג"ת והשתא חוזר הארה ומתפשטת

הנקרא נביאים נעשו מבינה עצמה חדשים ממש, וכן עד"ז בקו האמצעי ונעשה יסוד, נמצא כי בנה"י אלו החדשים יש שם ט' בחינת שהם ג' בחינת בכל אחד משלשתן כי בנצח ירדה שם הארת מוח דחכמה והארת חסד ז"א שחזר להיות חכמה כנודע והארת נצח דבינה עצמה וכעד"ז ג' בחינת בהוד וכן ביסוד: לפי הגיר' שלפנינו שהיא הארת חסד שחזרה להיות חכמה ולא כג' ס"א שחזר נצח להיות חסד וכנ"ל, נמצא שיש כאן דקות נוספת בבניית הנה"י החדשים דז"א. דמתגלה בנה"י החדשים דז"א בחינת 'חכמה' והוא עומק ההגדרה ש'כליות יועצות', בסוד 'הן אמת חפצת בטחות', דכנודע שב' כליות הם בחינת תרי רגלין שהם נו"ה, שהם בסוד חו"ב שירדו לחג"ת שחזרו להיות חב"ד ומשם לנה"י החדשים, אולם לפי ג' זו הם ד' בחינות, מוח חכמה, חסד שחזר להיות חכמה, נצח שחזר להיות חסד, נצח החדש.

ואמנם דע כי כאן בזה היסוד שנעשה מחדש יש בו בחי' ו"ק ו' זעירא, והטעם לפי שהאיר בו ת"ת דז"א שהוא כולל ו"ק כנודע: כלומר לעולם מדרגת ז"א הוא ו' שלימה, והיינו מצד שהחג"ת כולל בתוכו את הנה"י, מאידך כל נה"י בכללות נקרא ו' זעירא, ובפרטות קאי על היסוד, בסוד 'הנני נותן לו את בריתי שלום'.

וזוהו מ"ש בזוהר דיסוד חד קרטיפא כלול שי"ת ומכא שית אלו שביסוד נעשה שיעור קומת המלכות ולכן נקרא אספקלריא דלית לה מגרמה כלום כי היא היתה תחלה נקודה נעלמת בת"ת ואחר כך ממציאיות ת"ת ובחינת שלו נתקן שיעור קומתה: והיינו שבעיבור היא הייתה נקודה נעלמת בת"ת, ואח"כ מהת"ת שלו נתקן שיעור קומתה. והרב קיצר כאן ובשער הנוק' יבואר שיש גם חלק של הנוק' שנבנה מהג"ר דז"א וחלק מהז"ת.

לעולם עליון, לימות משיח שהתכלית הוא הג"ר, לעומת ורחל שייכת לעלמא דידן השתא, וביחס הזה הו"ק הם ו"ק תחתונים.

וביאור הענין כי הנה (נה"י דאי) בג"ר דז"א יש ג' בחי' בכל אחד מהם, כיצד קו ימין נכנס מוח חכמה ונתלבש בנצח דבינה ושניהו נתלבשו בחסד דז"א של ו"ק דז"א, ואז משלשתן נעשה מוח ימין דז"א הנקרא חכמה, והנה המוח הפנימי הנקרא חכמה האיר בחסד דז"א וחסד דז"א מאיר בנצח הבינה ואז ירד הנצח דבינה בכח אותה הארה שקבלה כנ"ל וירד בנצח דז"א אשר חזר להיות חסד כנ"ל, ואז משם האיר נצח דבינה והוציא נצח חדש לצורך ז"א, וכן כנגדו עד"ז בקו השמאלי ונעשה הוד לצורך ז"א: כלומר יש הארה מלעילא לתתא ומתתא לעילא, והיינו דמלעילא לתתא חכמה מאיר בחסד דז"א שהיה נצח, ומתתא לעילא מאיר חסד דז"א לנצח דבינה, ומכא כך האיר נצח דבינה והוציא נצח חדש, ובעומק היינו כי גם החסד דז"א הוא נצח, ונמצא שמאיר נצח תחתון בנצח עליון ומכא זה נעשה נצח חדש, וכעד"ז בקו שמאל, ובקו אמצע.

ונמצא לפי זה שעיקר מדרגת ז"א הוא מקום החג"ת שהיה קודם נה"י, והוא הטעם שמשם האיר החסד שהיה נצח לנצח דתבונה וזה הוציא נצח חדש, נמצא שעיקר הארת בינה לז"א הוא בנצח דז"א, כלומר הוא בנצח שנעשה בחינת גופא, כי חסד הוא בחינת גופא, ומשם זה האיר לנצח דז"א שהוא לבר מגופא, אולם ההארה מאימא היא מהנצח שלה שאינו לבר מגופא^ה לחסד שהיה נצח שג"כ אינו לבר מגופא, והבן^ה.

וז"ס הנזכר בתיקונים ומבינה נביאים כי נ"ה דז"א

^ה והיינו כי אימא אינה כז"א שהיה ו"ק ונעשה לו ג"ר ע"י עלית מדרגות שנה"י עולה ונעשה חג"ת ונחסר לו נה"י, ונה"י החדשים לבר מגופא, אלא תחלה היתה י"ס, וכל הי"ס הם חלק גמור ממנה.
^י ועיין בש"ש ובת"ח שביארו לפי גיר' אחרת בדברי הרב.

ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245
USA 605-313-6660

**שיעורי מורינו
הרב שליט"א**

הדפסות חוזרות בחנויות הספרים

בקרוב!

336 עמודים
18 פרקים

פני הלב

עולמה הפנימי
של אישה בימינו